

Celje - skladišče

D-Per
65/1985

5000013539,3

COBISS

OSREDNJA KNJ. CELJE

RUDAR

GLASILO KOLEKTIVA RUDARSKO-ELEKTROENERGETSKEGA KOMBINATA
FRANC LESKOŠEK-LUKA, TITOVO VELENJE

LETO XIX

PETEK, 28. JUNIJ 1985

ŠTEVILKA 3

SPET JE PRED NAMI NAŠ PRAZNIK

3. julij - praznik rudarjev in vseh delavcev našega rudarsko-elektroenergetskega kombinata. Praznujemo ga v spomin na leto 1934, ko so rudarji zasavskih premogovnikov z gladovno stavko dosegli pomembno izboljšanje svojih življenjskih razmer.

Tudi letos bomo naš praznik proslavili z dobrimi rezultati. Posebej naj omenim požrtvovalnost in zagnanost delavcev Termoelektrarn Šoštanj in Rudnika lignita Velenje, po čigar zaslugi ob letošnjem hudem mrazu turbine niso obstale in ni bilo treba uvajati najstrožjih ukrepov v preskrbi z električno in toplotno energijo.

Res dobro delamo tudi letos, saj je rudnik v prvem polletju, po težavah, ki jih je imel v začetku leta, nadomestil zamujeno in pridobil v prvih šestih mesecih 2 570 000 ton premoga, kar je za 4,9 odstotka prek načrta. V termoelektrarnah Šoštanj ocenjujejo, da bodo v tem času proizvedli skupno 1 557 GWh električne energije in tako plan izpolnili 90,4-odstotno. Poleg tega so remont bloka 5 izvedli skladno s planom.

V Elektrostrojni opremi so podpisali pogodbo za dobavo prvega hidravličnega podporja kupcu izven kombinata. Prav tako so tudi v vseh drugih delovnih organizacijah kombinata, kljub težki gospodarski, predvsem likvidnostni situaciji, dosegli lepe rezultate.

Ukrepi za gospodarsko stabilizacijo, ki jih uvajamo v Jugoslaviji, zlasti zaradi težkega bremena vračanja dolgov tujini, tudi nas niso obšli.

To se kaže v zaostrenih gospodarskih razmerah, v likvidnostnih problemih in težavah pri uvozu. Zato je naša naloga, da z boljšim odnosom do dela podpremo naša skupna prizadevanja.

Izhajati moramo iz socialističnih samoupravnih družbenih odnosov. Ne smemo dopustiti nikakršnega individualizma ali skupinsko lastninskih odnosov. Še bolj kot do sedaj moramo delati za podružbljanje odnosov in kolektivizacijo dela. Samo s skupnim

Dalje na strani 2!

Vsem delavcem in upokojujencem SOZD REK Franc Leskošek Luka - Titovo Velenje, še posebej pa aktivnim in upokojenim rudarjem in delavcem, ki praznujejo delovne jubileje,

ob 3. juliju

iskreno čestitamo

in želimo mnogo sreče.

Družbenopolitične organizacije in samoupravni organi sestavljene organizacije

delom povezani v čvrsto celoto bomo premagali sedanje težave in še naprej dosegali dobre rezultate.

V preteklem enoletnem obdobju smo tudi pri utrjevanju naše notranje organiziranosti dosegli dobre rezultate. Niso še bili sprejeti vsi akti, ki nam manjkajo, kljub temu pa je naše delo le doseglo višjo stopnjo sodelovanja - predvsem na finančnem, tehničnem in razvojnem področju. Ti rezultati nam dajejo vero, da bomo v bodoče še hitreje napredovali tudi na drugih področjih in enotni s skupno politiko dosegali take rezultate, ki bodo v ponos in korist vsakemu od nas.

Tretji julij je, kakor sem rekel, naš praznik. Zato bomo ta dan in ob njem odložili delo in se poveselili. Rezultati, ki smo jih dosegli, nam to tudi dovoljujejo.

Ob 3. juliju čestitam v imenu kolegijskega poslovodnega organa in osebno vsem delavcem kombinata in želim, da bi naš praznik veselo preživel v krogu sodelavcev in svojcev. Rudarjem pa čestitam še posebej, ker je to tudi njihov stanovski praznik!

SREČNO!

Slavko Janežič,
predsednik PO REK

Naš stanovski praznik dan rudarjev Slovenije praznujemo slovenski rudarji že tradicionalno kot spomin na pomembno zmago, izbojevano leta 1934 v revirjih, za izboljšanje takratnih težkih življenjskih razmer.

Rudarji so bili vedno v prvih vrstah - v revolucionarnem boju pred vojno, v borbi proti tujim zavojevalcem med vojno, v borbi za obnovo in izgradnjo domovine pa tudi v sedanji borbi za stabilizacijo in izboljšanje gospodarskih razmer. Tudi letos bomo zato na naš praznični dan 3. julij ponosno stopali po ulicah Titovega Velenja in novemu rodu rudarjev, ki bo s "skokom čez kožo" potrdil pripadnost rudarskemu stanu, krepko segli v roke in mu zaželeli - srečno!

Težka energetska situacija in draga energija iz uvoza terjata od nas, da si prizadevamo doseči kar najboljše proizvodne rezultate. Kljub težkim rudarsko-geološkim razmeram in zamudam pri dobavi nujno potrebne opreme v začetku tega leta smo spričo dobrega sodelovanja in prizadevanja celotnega delovnega kolektiva rudnika proizvodnjo premoga po slabem startu v januarju stalno, skozi vse mesece tekočega leta, tako izboljševali, da že lahko rečemo, da bomo polletne planske naloge ne le izpolnili, ampak tudi vidno presegle. Računamo, da bo naša polletna proizvodnja premoga preseгла 2 570 000 ton.

Ti rezultati dokazujejo, da se rudarji zavedamo težke gospodarske in energetske situacije in vemo, da lahko le z dobrimi delom kar največ prispevamo k uspešnosti ekonomske stabilizacije pri nas.

V prvem polletju smo dosegli povprečni dnevni odkop premoga okoli 18 000 ton. Letos smo tudi kar trikrat presegle naš stari dnevni proizvodni rekord, in sicer 9. maja z 22 700 tonami, 10. maja s 23 000 tonami in 30. maja s 23 300 tonami odkopanega premoga.

Zavoljo tega, ker praznujemo letos tudi visoko obletnico - 110 let na-

šega rudnika - je prav, da povem, da je bilo v tem obdobju pridobljenega v njem 117 milijonov ton premoga, od tega v zadnjih 40 letih kar 110 milijonov ton. Največja predvojna letna proizvodnja premoga je bila dosežena leta 1940 in je znašala 342 420 ton, največja medvojna pa je bila dosežena leta 1943 in je znašala 322 630 ton. V obdobju od leta 1875 do leta 1945 je bilo tako pridobljenega v našem rudniku skupno le 6 770 000 ton premoga ali povprečno 96 714 ton na leto. Po končani II. svetovni vojni je letna proizvodnja (z izjemo obdobja 1966-1970) stalno naraščala. Letna proizvodnja milijon ton je, denimo, bila dosežena leta 1955, 2 milijona ton leta 1960, 3 milijone ton leta 1963, 4 milijone ton leta 1975 in 5 milijonov ton leta 1981. Ta, rekordni nivo proizvodnje smo v nadaljnjih letih vedno dosegli in presegle. Seveda z velikimi organizacijskimi, tehnično-tehnološkimi, investicijskimi in proizvodnimi napori.

V zadnjih letih smo si prizadevali tudi posodobiti, modernizirati, mehanizirati, humanizirati vse delo v jami. V tem prizadevanju smo bili uspešni, saj imamo opremljenih s samohodnim hidravličnim podporjem že skoraj 90 odstotkov širokih čel, 100-odstotno mehaniziran odvoz premoga in izkop pri izdelovanju jamskih komunikacij. Mnogo je bilo storjenega tudi za izboljšanje transporta materialov in prevoza delavcev v jami. V proizvodno opremo uspešno vključujemo tudi doma izdelano in tako zmanjšujemo uvoz opreme. V zadnjem času pa imamo pri tem težave, saj doma izdelane opreme ne dobivamo v dogovorjenih rokih in tudi njena kvaliteta ni takšna, kot bi morala biti.

Na investicijskem področju pospešeno izvajamo investicijo NOP. Izgradnja teh objektov mora biti dokončana v predvidenem roku; to je do konca leta 1987. Dokončujemo tudi "študijo varnega odkopavanja premoga pod vodonosnimi peski", da bi lahko izkoristili še več rezerv premoga. Že izdelana pa sta "investicijska zasnova odpiranja in eksploatacije jame Šoštanj" in aneks k "investicijskemu programu za povečanje mehaniziranosti proizvodnje premoga v RLV".

Za drugo polovico leta predvidevamo, da bomo dosegali planirane rezultate. Na sedanji ravni proizvodnje naj bi ostali še v juliju in avgustu, proti koncu leta pa naj bi se dnevni odkop premoga nekoliko zmanjšal. Vsekakor pa računamo, da bomo tudi letos izpolnili naš plan - našo delovno obvezo.

Ob tem bomo morali še naprej nadomeščati izrabljeno opremo z novo, povečevati stopnjo mehaniziranosti pridobivanja premoga, olajševati težka fizična dela in zagotavljati večjo varnost pri delu. Prizadevati pa si bomo morali tudi, da bomo še bolj skrbno in strokovno ravnali z drago odkopno in drugo opremo v rudniku in varčevati z reprodukcijskim materialom.

Naše dosedanje sodelovanje je bilo v vseh delovnih področjih učinkovito, uspešno in sprejemljivo za vse nas. Zato je z njim, takšno kot je, treba nadaljevati in ga še izpopolniti.

Vsem delavcem znotraj naše delovne organizacije, RLV, in v celem REK Franc Leskošek-Luka želim v imenu poslovodnega odbora RLV in osebno, da bi naš praznik 3. julij kar najlepše proslavili - v krogu sodelavcev, svojcev, znancev in prijateljev!

Srečno!

Alojz Diacci,
predsednik KPO RLV

RUDAR - INFORMATOR, glasilo kolektiva sestavljene organizacije REK Franc Leskošek-Luka, Titovo Velenje

Za izdajanje glasila skrbi uredniški odbor. Odbor sestavljata:

- a) delegacija samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij: Ivan Krejan (RLV - J. mehanizacija) - namestnik Polde Rober (RLV - J. Škale), Anton Ribarič (RLV - DSSS) - namestnik Igor Jevšovar (RLV - J. Preloge), TE Šoštanj - Maks Lomšek (namestnik Zinka Moškón), ESO - Alojz Filipančič (namestnik Dragan Čelofiga), SIPAK - Roman Rebernik (namestnik Rudi Vuzem), EFE - Mile Maksimovič (namestnica Milena Zaleznik), Avtoprevoznništvo in servisi - Vili Malovšek (namestnik Branko Kranjčec), Tiskarna - Silvo Pešak (namestnica Marija Boruta), Družbeni standard - Dragica Pohar (namestnik Jože Mirtič), Avtomatska obdelava podatkov - Mira Uranc (namestnik Boris Lisac), Zavarovanje - Niko Pečovnik (namestnik Roman Golčar), DSSS SOZD - Branko Ledinek (namestnica Anica Pristovšek);
- b) delegacija delavcev in njihovih stalnih sodelavcev pri glasilu: Konstantin Kuzmin (DSSS SOZD - odgovorni urednik), Rafael Batič (DSSS SOZD - glavni in tehnični urednik), Diana Kujan (DSSS SOZD - novinarka reporterka, pripravnica), Draga Lipuš (DSSS SOZD - novinarka lektorica), Vesna Šmergut (DSSS SOZD - tajnica in stavka glasila), Lojze Ojsteršek (DSSS SOZD - fotografske storitve), Miha Pevnik (DSSS SOZD - tajništvo samoupravnih organov SOZD), Irena Šeme-Tirnanič (referentka za informiranje v TE Šoštanj) in predstavnik OK SZDL Titovo Velenje.

Predsednik uredniškega odbora: Ivan Krejan • Naslov uredništva: Titovo Velenje - Prešernova 10 (IV. nadstropje, soba 58 - telefon 855 231, interno 260)

Tiska DO Tiskarna REK Franc Leskošek-Luka, Titovo Velenje (Titovo Velenje - Celjska cesta, telefon 855 521, interno 301) • Glasilo prejema vsi člani kolektiva brezplačno • Izhaja po potrebi • Naklada 6 500 izvodov

Na pot proti Savinjskemu gaju!

Tam nad žarečim ogljem ne moremo spregledati za ta dan...

Občinstvo napeto spremlja potek ene od nogometnih tekem.

Trojno srečanje naših rudarjev Škalčanov

Tradicija, izročilo, je bila vedno osnova, opora, gonilo življenjske sile v ljudeh. Brez nje nikdar nihče ni mogel shajati. Propadel je, če se je odrekel izročilu svojih staršev, družine, rodbine, delovnega okolja in širših skupnosti, v katerih so tičale korenine njegove osebnosti.

Izkušnje, navedbe, spoznanja se izničijo, če se ne prepletajo med sabo po razsežnostih časa in prostora.

Mogoče se je bilo kdaj - tudi pri nas - začasno pametno odreči kateremu ali katerim členom v dolgi verigi žive tradicije. Kolikor je, seveda, to sploh bilo mogoče. Zakaj kar je v nas živo, v naši zavesti, je nesmiselno, brezplodno zatajevati, saj samo od sebe udarja na dan. Nasilno zanikano le bolj ali manj izkrivljeno, v škodo našega osebnega duševnega in telesnega ravnovesja in prek tega v vsestransko kolektivno škodo!

A naj je bilo kakšno takšno početje kdaj razglašeno za še tako pametno, potrebno, vedno je "preganjane" člene izročila bilo treba z nečim nadomestiti. Na primer z razkošnimi verskimi, vojaškimi in - danes - sejgarskimi, političnimi in športnimi prireditvami za množice.

Skratka, zatajevano, "nedovoljeno" ali nezaželeno je bilo treba tako ali drugače preglasiti z "dovoljenim" ali za "dovoljevalce" sprejemljivim ali še sprejemljivim.

Na srečo pa nas noben nadomestek resnične življenjske vrednote ne zadovolji. Veličastna vojaška parada, denimo, lahko v nas ustvari občutek takšne osebne in kolektivne moči, da nam mravljinici gredo po telesu. A ko nam v stroje sestavljeni ali vstavljeni ljudje drug za drugim zginajo izpred oči, občutek neznanse sile v nas v bolj ali manj enakem razmerju zamenja občutek osebne samote, šibkosti in spoznanja, da je vse skupaj bil le prazen blišč in rompompom.

Naj bo to za uvod in poskus utemeljitve smotrnosti pisanja o tej prireditvi - srečanju naših rudarjev iz Jame Škale. Trojnem zato, ker so se na enem kraju - v Savinjskem gaju pri Mozirju - in na isti dan - v nedeljo, 9. junija - srečali ne le med seboj, temveč tudi skupaj s svojimi ženami in otroki - vsaj mnogi - pa še s svojimi upokojenimi stanovskimi tovariši in, kolikor je bilo mogoče, njihovimi ženami. Torej srečali tako, kakor bi se ljudje morali vedno srečevati: naravno, v krogu ljudi, s katerimi delajo in živijo in so delali in živeli!

Kako hudo zatiramo to naravno potrebo pri dandanašnjih kolektivnih srečanjih in prireditvah za kolektive, se je pokazalo ravno na tem srečanju. Kajti, kako si lahko drugače razlagamo, da je marsikateremu upokojenemu rudarju med udeleženci srečanja bilo med njim kar na prej na ustih zahvaljevanje za povabilo nanj. Zahvaljevanje polno hvaležnosti, s tresočim glasom od ginjenosti. Celo solze sem videl med njim na obrazih potem, ko se je ljudem zaradi popitih kozarcev vina, piva ali obojega razvezalo tudi srce.

Zjutraj, med zbiranjem na avtobusnih postajališčih, so povabljeni rudarji v pokoju še previdno, kar nekam slovesno segali v roke in besedo svojim stanovskim naslednikom. Žene obojih so medtem večinoma vse toge stale ob strani in se, kot je bilo videti, niso mogle zbrati, da bi sledile govorjenju moških krog sebe. Mogoče zaradi vremena, ki se je kisalo in ni obljubljal nič dobrega, čeprav je potem dan bil še zelo lep in sončen. Mogoče tudi zato, ker so jih še vezale praznične obleke, ki so si jih tako skrbno nadele. Verjetno pa tudi zaradi že stare izkušnje, da je moške pogovore boljše pustiti pri enem uesu noter in pri drugem ven. Saj kako pa bi drugače zdržale, da se, kadar pridejo vkup, kar naprej pogovarjajo le o sebi, svojih kolegih, znancih, delu in dogodivščinah, ki so jih pri njem doživeli.

Prav gotovo je marsikatero skrbelo tudi, kaj bo zvečer. Kako bo spravila svojega domov, če bo malo preveč pogledal v kozarec!

Le otroci so sproščeno in zvedavo čakali na avtobus, da jih odpelje tja, kjer bo cel dan - ali vsaj potem, ko se bodo odrasli zamotili med sabo in jih malo spustili z vajeti - veselo...

Pri Savinjskem gaju v Mozirju

Prostrana stavba za množične zabave brez vrat na tri vetrove ali vsaj dva nas dočaka z dimom v odprtinah po pečenem mesu na žaru. Brrr, mraz je. Hitro pod streho! Tja, od koder izvira dim, ki zbuja

skomine! Tam nad žarečim ogljem ne moremo spregledati za ta dan – in mogoče sploh – nepogrešljivega možakarja za naše rudarje Škalčane. Dolg kot ponedeljek se sklanja nad prav tako dolg rebrast pekač, poln svaljkov začinenega zmletega mesa nad žerjavico. Takoj zraven je nekakšen bunkerček z odprtino. Za njo se sučeta dve ženski postavi. Ena prinaša, druga izdaja porcije pečenega mesa in dodatkov – kruha, ajvarja in čebule. Malo naprej je masivna miza in za njo "podzemni Škalčan", že kar precej osivelega "ostrejša", ki iz zabojev za sabo jemlje in daje odraslim steklenice vina ali piva, atrokom pa oro. Za jedačo dobiš dva listka – enega za sedaj, enega pa še za potem, popoldne, za pijačo pa enega, kar pomeni: potlej pa pri Savinjskem gaju pij na svoje stroške! In smo pili – nekateri še za spremembo gaja v raj! Vmes so godli godci – naši, ansambel, menda delavcev iz Zračnja – pozneje pa je k plesu in k družabnosti vabila še zabavna glasba iz drugih virov. Od sredine popoldneva naprej tudi iz instrumentov v rokah godcev, ki so prišli tam nekje od Ptuja. Vsaj tako sem slišal. Ta godba je bila gotovo nekaj posebnega, izvirnega. Kdo bi vedel na kaj vse so igrali v njej! Videl sem, da je nekdo muziciral z dvema pokrovkama, na las podobnima tistim za pokrivanje velikih loncev na starinskih kmečkih ognjiščih. Drugi spet z zvonci, ki navadno bingljajo z vratov živali. Tretji je igral na kuhinjski ribež...

Pogovor z upokojenim
rudarjem Alojzom
Grmom iz Griž

Celih dvajset let je odkopal premog v rudniku Zabukovica in še dalje bi, če zabukoviškega rudnika rjavega premoga ne bi zaprli.

"Rekli so, da ni več rentabilen, in ga zapečatili, rudarji pa smo se morali zaposliti drugje. Mnogi so poklic spremenili. Tudi iz zame-re, da so rudnik zaprli. Mene ni mikala sprememba poklica. Zaposlil sem se v RLV in delal v njem do leta 1973, ko sem imel dovolj let za upokojitev. Ni mi žal, da sem šel v Velenje. Pol manj penzije bi imel, če bi ne ostal rudar, in še ob deputat premoga bi bil.

Je pa bilo delo v jamah RLV takrat še hudo. Delal sem tudi v škalskem repu. Bil sem prvopisani pri PK. Upravnik jame je bil takrat Holešek, danes je tudi med nami.

Ko je potem prišlo do tiste velike krize za rudnike premoga, so me prestavili k transportu v jami Škale. To sem jim malo zameril. Prej sem delal, da so me razglasili za petkratnega udarnika, potem pa so mi 'šihit' spremenili... Boš pil? Na, potegni iz mojega, ker ni drugega kozarca!"

Odpil sem malo belega vina iz kozarca, ki ga je prestavil izpred sebe k meni, in kozarec postavil zopet pred njega. Vino ni bilo slabo, a ni mi šlo. Nekaj časa sva potlej molčala in opazovala vrvež tam pri delitvi jedače in pijač in za mizami, kjer so se v skupinah gostili z obojim rudarji in upokojeni rudarji Škalčani, njihove žene in otroci. Bilo je še dopoldne, ko sva se pomenkovala, in od zunaj je še vdiral pod veuiko streho hlad.

"Tole so pa v redu naredili," je Grm pretrgal molk. "Zahvaljujem se, la ste se spomnili na nas, stare rudarje!"

Zahvalo za povabilo na srečanje je izrekel počasi, z malo hripavim glasom, se vmes z rokami oprl ob mizo in klop pod sabo, se privzdignil, kakor da bi ga že tiščalo od sedenja, in spet sedel.

"Pa zdaj? Kako se imate v penziji? Kaj počnete?" sem ga vprašal.

"Pri zdravju sem še kar. Le malo me včasih prime okrog pasu in v križu. A nimam časa, da bi veliko mislil na to, ker sem zdaj 'glavni' pri sinu na kmetiji. Kmetijo je podedoval po teti, on pa je zaposlen – pri transportu v Hmezadu – in tako sva za delo na njej cel dan doma le z njegovo ženo. Ona je končala kmetijsko šolo in se zato spozna na delo na zemlji, jaz pa ji pri vsem pomagam. Deset glav živine imamo, travnike, njive pa hmelj, vinograd in tudi doma, pri svoji hiši, moram kdaj pa kdaj kaj narediti.

Delam vseskozi od upokojitve. Če bi 'ročno' obstal, me zdaj ne bi bilo več. Takoj po upokojitvi sem začel voziti cestni valjar pri privatniku Antonu Cizeju in ga vozil, dokler Cizej ni šel v pokoj, od takrat pa delam pri sinu na kmetiji.

Kar grm mi v penziji. Nimam se za kaj pritoževati, če pomislim, kako smo morali delati po osvoboditvi in še kruha nismo imeli."

V vlečenju vrvi sta tekmovali tudi ekipa upokojenih rudarjev in ekipa njihovih "boljših" polovic.

Veselili so se in rajali...

Ko sem ga pozneje, zunaj pri ribniku - že v lepem sončnem dnevu - slikal in skozi objektiv opazoval lepo razporejene gube, ki so mu jih leta zarisala na obraz, sem si mislil: "Takle človek kljubuje prav vsemu. Še času." In takih ljudi na tem srečanju ni manjkalo. Nekaj starejših rudarjev je čas res že bolj prišel do živiga, vendar še so v veselilnem razpoloženju izžarevali toliko energije, da si je verjetno marsikateri mlajši pri sebi rekel: "Pa saj starost ni tako slaba!"

Tekme v malem nogometu in vlečenju vrvi

Teh tekem, enih in drugih, posebno pa v vlečenju vrvi, je bilo toliko, da jim že nisem mogel več slediti. V vlečenju vrvi sta tekmovali tudi ekipa upokojenih rudarjev in ekipa njihovih "boljših" polovic - prva s predstavniki svojih gostiteljev in druga s selekcijo njihovih "samih" - in obe sta zmagali. Vsaj po moji presoji in presoji gledalcev blizu mene, ki sem jih v vsem tistem viku in kriku okrog arene utegnil prositi, da mi povedo, kdo je koga potegnil. Glede na to bi torej lahko posplošili, da je v starejši generaciji še nič koliko "skritih rezerv"!

Nogomet je bil samo moški. Ekipa hemscheidta je s 6 : 2 premagala ekipo "cimper partije" v jami Škale, Mozirčani s 3 : 1 ekipo cele temeljne organizacije Jame Škale, ekipa "starih" pa je tekmo z ekipo "mladih" v njej končala - tudi po podaljškju - neodločeno; s 4 : 4, ob koncu regularnega časa pa s 3 : 3. Torej tudi slednji rezultat kaže na "še nič koliko skritih rezerv" v starejši generaciji!

Sicer pa je med nogometnimi tekmami na srečanju bilo med gledalci in igralci največkrat slišati imena: Šušnja, Abid (Mustafić), Martin (Vegan), Marić, Fadil (Zarifović), Tone (Dobovičnik), Šehić, Rednak, Rozman, Hudej... naših spretnožev v žogobrcu, ker ekipa Mozirčanov skoraj ni imela svoje publike!

Vse se nazadnje konča

Zame in še za dobro desetino udeležencev se je to srečanje končalo med vožnjo domov na avtobusu, ki je odpeljal iz Savinjskega gaja ob mraku. Veliko udeležencev pa je bojda ostalo, se veselilo in rajalo še precej dolgo v noč. In upam, da so se tudi oni vračali nazaj v takšnem razpoloženju kot mi: med poskusi petja pa poštenim petjem pesmi, ki smo jih znali peti vsi ali vsaj večina, in spet med poskusi, da bi zapeli kako pesem, ki je komu prišla na misel, a je drugi nismo znali peti. Z izjemo upokojenega rudarskega "mačka" Ivana Ostruha med nami! On je znal peti vsako pesem, ki je komu prišla na um. A iz prešerne nagajivosti je rad koga takoj po začetem petju pustil na cedilu.

Pa kaj bi še paberkoval po svojih doživetjih na tem srečanju, ko pa nas je toliko bilo na njem in gotovo kaže poudariti predvsem, da naj bi v takšnem krogu organiziralo svoja srečanja še kaj delovnih kolektivov znotraj našega kombinata. Saj denar ne more biti ovira, če ga nekateri lahko najdejo za prirejanje dragih, dolgih in napornih kolektivnih potovanj v tujino, kjer ne postanejo ne bolj ne manj pametni, bogati in človeški, kakor so bili ob odhodu. /rb/

Marjan Lipičnik, DO RLV

LJUBEZEN

Štajerska,
koliko tisočeri izvirov ponujajo tvoja prsa bogata,
naobljenih hribov, poteklih studencev, hudourno kipečih;
koliko jablan cveti zate tvojo pomlad pisanih mavric
in krasne planjave dehti vonj omamen, sladak;
koliko svetlih rojev čebeljih, ptic jat, prešernih vetrov rojeva tvojo
sladkost;
znova v tebi zorijo češnje, tvoj sok rdečih lic;
koliko teh vetrov se podi čez tvoje doline in hribe,
opustele visoravni podrtih kozolcev pomnikov in kašč.

V ušesih tvojih ljudi so govornice mehke in trde,
kot skorja življenja na rodni ali suhi zemlji,
polit pražnje oblečenih rjavih kmetič kot rezina,

kot krajec kruha, ki se odreže k posušenim slanini,
za kosce in kopačem vinogradnikov v gosteh,
in fižolova solata dninarjem, pomladni regrat z jajci,
lepo dišeča, temna jajca domačih kur, kokoši s petelinom,
kakršnega nima cela vas, že ob četrti zjutraj to razglaša,
vrišč dvorišč ves dan, žvenket sijočih in neutrudnih motik;
popoldan na koncih njiv, na vrh goric krohot in vrisk za konec
daleč prek mešanih gozdov in sadovnjakov rožnih
za mladenke, ki najvrednejšega vasovalca pozdravijo z roko,
oko pa zbegano predse in v daljavo, nihče ne bo opazil,
kar ve že cela vas, da se mlada dva ljubita naskrivaj močno.

Odtečejo solze, odšla je hčerka v sosednjo vas v belini,
oča so odnesli na drugi svet, mimogrede, vsi v črnini;
otroci odrastejo od včeraj, danes so že možje in pojedejo
skozi vas naglas pojoč, nekdo se zjoče in stegnil bo roko v pozdrav;
visoko v krošnjah bujnih gozdov pa kot, da se ne ve
za ljudske tegobe, radosti; večer mir v nežnem sozvočju
poraja nov dan, novo noč, ko zdrse sonce izza oblakov
v horizont kopastih, sivih, prelepih štajerskih hribov...

Iz zibeli v grob!

V rokah življenja
bujne pomladi stečejo
k hitrim brzicam,
poskočne, vesele,
ustne pojoče, lica pol-obla,
smeh jim ukrade,
zaveže tok jih pršenja,
v slapovih nežnih melodij
skrite solze vetrič blag
odnese med zelenje,
obup v srcu tih zamre,
še preden dozori v snetje zmag.
Na žitnem polju nezvalovljene površine
zrelo klasje zlate mesečine,
spokojno drhteča gladina,
ki leze utrujeno iz jezera,
se v blagem klokotanju poda na pot...

Rajko Krenker

KJE SI?

Kje, kje si,
ljubo dekle,
kje, da objel bi te?
Kje si deklet?

Eno nekoč sva bila,
eno, dokler
dih smrti, bolezen
ni med naju prišla.

Droben popravek programa praznovanja 3. julija

Že na plakatih ste lahko videli, da bodo smučarsko-skakalni skoki v Pesju dan pozneje, kot po programu, ki smo ga objavili v Informatorju: na dan borca - v četrtek, 4. julija, ob 15. uri!

Še to!

To soboto, 29. junija, bo - tudi v okviru prireditev ob 3. juliju - ob 19. uri v knjižnici Titovega Velenja predstavitev nove zbirke pesmi Josipa Bačiča, delavca delovne skupnosti skupnih služb naše delovne organizacije ESO.

Na dan borca, 4. julija, bo v počastitev rudarskega praznika in dneva borca še tudi tekmovanje brodomodelarjev za pokal našega kombinata. Ta prireditev bo potekala pri ribiški koči v Šoštanju, začela pa se bo ob devetih dopoldne. /Uredništvo/

Mladi iz šol v naši občini za dan rudarjev in praznik našega kombinata

PRISPEVKI IZ OSNOVNE SOLE XIV. DIVIZIJE

Rudarjevo delo

Rudarji imajo zelo naporno delo. Zjutraj morajo zgodaj vstati, potem pa se podati pod zemljo odkopavati premog. Biti pod zemljo je zelo nevarno. Človeku se prej kot slej lahko zgodi nesreča. Lahko vdrejo plini. Lahko se zruši premog. Lahko te udari kakšno podporje. Lahko doživiš vdor vode. Na vsakem koraku ti preti nesreča. Vendar rudarji ne računajo na nesreče. Če bi rudarji vedno mislili na nesreče, ne bi imeli toliko rudarjev, saj bi si nihče ne upal v podzemlje.

Za zaščito pred nesrečami imajo delavske čelade, reševalne aparate in še marsikaj drugega.

Pridobivanje premoga je zelo težko delo. V našem rudniku premog pošiljajo termoelektrarnam v Šoštanju, da imamo več električne energije. Rudarji pridno in veliko delajo. Imajo tudi mehanizacijo, da delo v jami poteka po načrtih, ki si jih naredijo.

V našem rudniku je nekaj temeljnih organizacij, ki pomagajo rudarjem, da njihovo delo poteka, kot je treba. Lani so naši rudarji zopet imeli rekorden odkop premoga. Zato so termoelektrarne v Šoštanju lahko obratovale z vso močjo. Skozi vse leto je bilo dovolj elektrike. To je lahko v ponos vsem v Šaleški dolini.

Vsem rudarjem želim veliko uspeha v podzemlju - da bi odkopali na dan čimveč premoga.

SREČNO, velenjski in okoliški rudarji!

Industrijsko in rudarsko Titovo Velenje je ponosno na svoje rudarje.

Jože IRŠIČ, 8. a razred

Moj oče je rudar

Moj oče je rudar. Dela na tri izmene. V rudniku dela že petindvajset let. Dela pri pripravah v jami. Ko pride na delo, se najprej preobleče, nato si vzame še svetilko in aparat za reševanje. Imajo dve garderobi: črno in belo. Vsak rudar ima za reševalni aparat in svetilko svojo številko. Rudarji gredo pod zemljo z dvigalom. Nato se razdelijo v skupine in gredo po rovih. Pod zemljo trdo delajo osem ur. Včasih pride tako, da še malicati nimajo časa. Ko delo končajo, gredo z dvigalom iz jame. Po prihodu iz nje odložijo aparat za reševanje in svetilko na isto mesto, kjer so ju dobili. Potem se gredo skopat.

Biti rudar, je težak poklic. Vsak rudar, preden gre v jamo, pomisli, ali se bo še sploh cel vrnil domov. Rudarski pozdrav je SREČNO!

Tatjana OCEPEK, 8. a razred

Rudar nekoč in danes

Nekoč so rudarji živeli bolj težko. Trdo so morali delati, da so lahko preživelii svojo družino. Njihov delavnik je bil dolg od dvanajst do šest najst ur. Marsikje so morali delati v rudniku celo skupaj s svojimi ženami in otroki. Za žene in otroke je bilo delo v rudniku zelo težko in naporno. Na splošno so imeli rudarji nekoč zelo težko življenje ter majhne plače.

Danes je življenje rudarjev boljše in lepše. Imajo veliko boljše plače. Z njo si lahko kupujejo opremo za stanovanje in svoje otroke šolajo. Osnovno šolanje pa je pri nas brezplačno.

Delo rudarja je zelo nevarno in odgovorno. Včasih delavci niso imeli strojev, da bi lahko z njimi opravljali težja dela. Sedaj imajo tudi v rudnikih stroje, da lahko odkopljejo mnogo več premoga, kot so ga nekoč. A kljub mehanizaciji je jamsko delo še vedno težko.

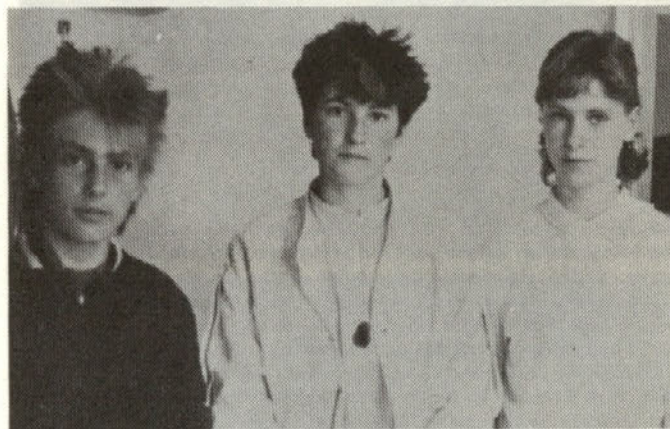
Darja SEVŠEK, 8. b razred

PRISPEVKI IZ OSNOVNE SOLE BRATOV LETONJE

Življenje rudarjev nekoč in danes

Poznamo vrsto težkih del. Eno izmed najtežjih pa je prav gotovo delo rudarjev. To je umazano, zelo nevarno delo, ki pa ga ne more opravljati vsak. Že od nekdaj veljajo rudarji za simbol moči in dela.

Zgodovina rudarjev je "črna". Cele dneve so nekoč rudarji odkopavali premog kot črna živina, vsakemu je pot curkoma tekla z obraza, pozimi pa jih je zeblo, da so jim šklepetali zobje. Na delo so prihajali rano zjutraj, domov so se vračali pozno ponoči. Niso bili primerne oblečeni, niso imeli pravih strojev, delali so večinoma le z rokami, lopato in zasekačem. Rudniki so bili globoko pod zemljo. Rudarjem se je včasih noga ugreznila v blato, spet drugič pa so si noge razrezali na ostrih skalah. Nemalokrat se jim je pripetila nesreča. Zaslula jih je zemlja, rudnike je zalila voda ali pa je zaradi nekaterih pli-

Avtorji prispevkov iz OŠ XIV. divizije; od leve proti desni: Jože Iršič, Tatjana Ocepek in Darja Sevšek

nov prišlo v jami do eksplozije. Mnogokrat je v rudnikih zagorelo, in rudarji so zgoreli. Tudi družinsko življenje rudarjev je bilo trdo. Kopicci otrok ni bilo lahko priskrbeti dovolj hrane, zdravil, če so zboleli. Pozimi niso imeli kaj obleči, niso se imeli s čim greti, pa čeprav so bili otroci rudarjev, ki so pridobivali premog. Po snegu so mnogi morali hoditi skoraj bosonogi. Niso imeli možnosti šolanja. Njihove lačne oči so se smejale le, kadar je bil na mizi topel močnik ali krompir. Oče s svojo meздо - in mogoče še mati - sta zaslužila premalo, da bi bili vsaj siti.

Dovolj je opisovanja nekoč hudih časov rudarjev. Srečni smo lahko, da imajo danes rudarji vse drugačne delovne razmere, veliko boljše zaslužek in - kar je najpomembnejše - večjo varnost pri delu.

Jernej PEČNIK, 8. b razred

Rudarstvo

Rudarstvo. To je lep poklic. Delo, ki zbuja ponos. A težko delo. Ljudje, ki se zanj odločajo, morajo biti zdravi, močni. To morajo biti ljudje, ki znajo pomagati tovarišu, sočloveku. Njihov delovni dan je dolg in naporen. Preživijo ga v jami, odtrgani od sveta zunaj. Odvisni od narave pod zemljo. Vendar niso sami v svojem delovnem okolju. Čutijo, da so skupaj, da v nesreči ne bodo drug drugega zapustili. Ne, ni jih strah črne teme, ki jo jim reže le luč na čeladi. Ponosno, veselo in zagnano opravljajo svoj poklic. Dan za dnem se vračajo v svoje mračne delovne prostore in odkopavajo in odkopavajo. Ko na

enem kraju premoga zmanjka, ne odnehajo, dokler si ga ne najdejo drugje.

Pa niso vsi rudarji srečni. Ne. V Angliji se morajo boriti, da bodo še lahko delali v rudnikih. Toda zmagali bodo. Povezujejo jih skupni cilji. Složni so. Pomagajo si.

Ne, rudarji niso navadni ljudje. To so tovariški, močni, pošteni ljudje. Povezujeta jih sreča in nesreča. Njihov preprosti "srečno" se razlega v daljave in jih povezuje v eno samo delovno družščino. Srečno!

Vanja GOLOB, 7. razred

Rudarjevo delo je še vedno težko

Rudarstvo. To je beseda, ki sama po sebi ne pove, kakšna je bila razvojna pot te pomembne gospodarske panoge. Veliko trpljenja so morali prestati rudarji, če so hoteli preživeti sebe in svojo družino. Sčasoma so se razmere zanje zboljšale. Sedaj so dela v rudarstvu veliko bolj mehanizirana in zato v rudnikih ni več treba tako trdo delati kot nekoč.

Takrat, ko so šele odkrili uporabnost premoga, tega črnega zlata, je bilo treba v premogovnikih veliko delati fizično, kajti vsak obok, vsak podpornik so morali postaviti brez strojev. Glavni pripomoček so jim bile izmučene roke. Velikokrat se je nad rudarji vse zrušilo ali pa je v jami nastal požar. Pri takih nesrečah je umrlo veliko mož, delavcev, ki so z okornim orodjem v rokah odkopavali premog. Marsikdo je obupal nad takim življenjem. Zatekal se je v gostilne in pijančeval, ker je mislil, da bo ob alkoholu pozabil na vse tegobe svojega trdega življenja. Ob vsem tem pa so najbolj trpele žene, še bolj pa otroci rudarjev, ker so morali živeti v velikem pomanjkanju. Komaj so otroci rudarjev dobro odrasli, že so morali tudi v tovarno ali rudnik, da niso doma svojim mlajšim bratom in sestram trgali hrane od ust. Nemoč in neizkušnost teh mladih delavcev pa je često bila tudi vzrok, da so se pri delu poškodovali, marsikateri celo smrtno.

A vsi ti trpini so živeli v večnem upanju, da bo nekoč le prišel čas, ko se bodo razmere zanje uredile. Sčasoma so se res in tako že nekaj let v rudarstvu razpolagajo s stroji, ki rudarjem bistveno olajšujejo delo. Torej se je le uresničila stalna želja rudarjev za boljšimi časi. Kljub vsemu pa je delo rudarja še vedno težko in tisti, ki ga opravljajo, ga mora opravljati z voljo in odgovornostjo.

Tonči MEDVED, 8. b razred

PRISPEVKI IZ OSNOVNE ŠOLE KAREL DESTOVNIK-KAJUH

Urša MĚNIH, 8. b razred

Senca nad domačijo

Čez desetletja se bo velik del Topolišice pogreznil. Nastalo bo jezero. Potopilo se bo več kmetij, rodovitnih polj, travnikov in stanovanjskih hiš.

Obiskala sem Napotnikove, katerih velika kmetija se bo čez petnajst let začela pogrezati. Gospodar Ivan Napotnik-Hans in njegova žena sta mi prijazno odgovarjala na vprašanja in odkrito priznala potrtost, ki jo doživljata ob teh napovedih.

Vse skupaj se je začelo v petdesetih in šestdesetih letih, ko so se lotili raziskav, izdelali prve vrtine in pri tem ugotovili, da je Šaleška dolina veliko nahajališče premoga. Vendar ob prvih vrtinah še nihče ni pomislil, da bodo premog odkopavali tudi v Topolišici. Po sedanjem načrtu bodo šli v Topolišici rudarji pod zemljo okoli leta 2 000.

Napotnikovi na preselitev še ne mislijo. Ne morejo kar tako zapustiti kmetije, na kateri so leta in leta trdo delali. Želijo, da bi njihovi otroci nadaljevali z delom staršev. Mislijo tudi na ureditev okolja, vendar jim zaradi temne slutnje, da se bodo morali izseliti, zmanjkujeta

volje do dela. Upajo pa, da jim bo pri iskanju primerne prostora za nadaljnje kmetovanje pomagala tudi zadruga.

Vsekakor je težko zapustiti rojstni kraj po dolgih letih bivanja v njem. V trenutkih slovesa se ti zdi še lepši, bolj skrivnosten. Misliš, da si odkril že vse njegove lepote, pa odkriš vedno nove.

Silva KOŽELNIK, 8. b razred

Rudar

Rudar ni samo človek, ki pridobiva premog, je tudi človek z jekleno dušo in srcem, saj mora biti zelo pogumen, da se lahko vsak dan spusti tudi 380 metrov globoko - tja, kjer so zelo nevarne in neugodne delovne razmere. Rudarjem vsako sekundo grozi nevarnost: vdor plina, vode ali kaj podobnega. Nobena njihova stopinja ni popolnoma varna in nikoli ne vedo, ali se bodo vrnili domov živi in zdravi.

V preteklosti so imeli rudarji zelo slab družbeni položaj. Lastniki rudnikov so jim dajali minimalno mezdo, čeprav so delali tudi dvanaest ur. Kapitalist jih je lahko odpustil, kadar se mu je zahotelo, saj je dobil novega delavca brez problemov. Zaradi izkoriščanja, nevarnega dela in malih plač so rudarji večkrat stavkali. Žal pa se je večina stavk končala za delavce neuspešno. Rudarje so odpustili in potlej so bili v še slabšem socialnem položaju. Niso imeli dela, niso imeli denarja, doma pa otroke, ki so željno čakali na kos kruha in boljše jutri.

Danes je socialni položaj rudarjev vidno boljši. Rudniki so mehanizirani, delo je lažje. Tudi plače so večje, a zanje lahko rečemo, da so res zaslužene. Marsikaj se dá posodobiti, izboljšati, vendar podzemne nevarnosti ne bodo nikoli izginile. Ravno zaradi njih ni ravno veliko ljudi, ki so pripavljeni delati v rudniku.

Rudarji delajo v treh izmenah, kar je neugodno za njihove družine. Zato se otroci in rudarji-očetje veselijo vsakega trenutka, ki ga preživijo skupaj.

Zanima me, kaj občutijo rudarji, ko se odpravljajo na delo v nočni izmeni, njihovi družinski člani pa v toplo posteljo. Ko potem zjutraj spet zagledajo sončno svetlobo, se gotovo srečni odpravijo na svoje domove.

Biti rudar, je res težko, poštenega plačila vredno delo. Mislim, da si rudarji zaslužijo vse priznanje za svoj trud in pogum, in upam, da bodo še naprej vztrajno odkopavali premog, to naše črno zlato.

Ponosna sem na očeta

Očka, tvoj obraz je poln gub in tvoje roke so hrapave. Vidi se, da si trdo delal za svoj vsakdanji kruh. Pa ne samo za svoj, ampak za kruh vse družine. Rudnik se ti je vedno zdel skrivnosten in morda si ravno zaradi tega izbral delo zase v njem. Mogoče ti je bilo kdaj žal, a vzdržal si vseh trideset let, da bi bili mi vsi skupaj srečni.

V jama si prišel že leta 1954 kot devetindvajsetletni kmečki fant. Najprej si nekaj let delal kot kopač, nato pa si hodil v večerno šolo in opravil nekaj izpitov. Kmalu si dobil naziv strelca. Vsak dan si se spustil globoko pod zemljo, včasih tudi ob sobotah. Večkrat sem gledala tvoj utrujeni obraz, ko si prišel domov. Opazovala sem te tudi, ko si odhajal na delo. Dan za dnevom. Zjutraj, opoldan, zvečer. Nedelja je bila tvoj praznik. Vedno ti je žarel obraz, ko smo bili ves dan skupaj. Čeprav si bil mnogokrat utrujen, zaradi tega nisi bil slabe volje. Le včasih, ko si imel "nočno", si malo pogodrnjal; pa ti ne zamerim. K zdravniku nisi šel, če ni bilo zares nujno. Vedel si, da je bolniški dopust slabo plačan. To pa se ti je močno maščevalo. Dve leti pred upokojitvijo nisi bil več sposoben za strelca. Lahko bi se invalidsko upokojil, pa nisi hotel. Ker si prej pomagal doma staršem, si se pozno zaposlil. Zato si bil star že sedemindvajset let in samo zaradi naju sestro si delal naprej. Hotel si nama omogočiti nadaljnji študij. Videla sem, kako si zadnji dve leti garal in si dopovedoval: "Moram vzdržati. Moram imeti vsa leta."

Skoraj vsi so te zaradi tvoje starosti klicali stric. Končno si leta 1984

odšel v pokoj. Čez nekaj dni pa sta bili ti tvoji garaški leti odveč. Izšel je nov predpis.

Ko hodiva po nakupih, srečava veliko tvojih sodelavcev. Le na kaj pomisliš, ko sežeš v roke svojemu "kameradu"? Se spomniš garaških dni ali srečnih trenutkov, o katerih si nam tolikokrat pripovedoval?

Zdaj veš, da poznam vzroke tvojih gub. Spoštujem tebe in tvoj rudarski poklic.

Manica TEKAVC, 8. b razred

PRISPEVKI IZ CELODNEVNE OSNOVNE ŠOLE VELJKO VLAHOVIČ

ŠOLE XIV. DIVIZIJE

Intervju z rudarjem

- Zakaj ste se odločili za poklic rudarja?

"To ni bila moja otroška želja. Vendar pogoji za pridobitev poklica rudar so bili takrat zelo ugodni. Doma me niso mogli vzdrževati, da bi se šolal za kaj drugega, rudarska šola pa je bila zastoj.

Ko sem bil mlad, se jih je veliko odločalo za ta poklic. Nekateri smo v tem poklicu ostali, mnogo pa je bilo takih, ki so po nekaj letih zapustili rudarski stan. Sčasoma sem rudarsko delo tudi vzljubil in danes bi ga prav težko zamenjal za kakšno drugo."

- Kako vam je pri srcu, ko odhajate v jamo?

"Prav lahko gotovo ne, čeprav delam v jami že 20 let. Delo v jami terja precej poguma. V njej za strahopetce ni prostora. Občutki so iz dneva v dan zelo različni. Kadar si dobre volje, je odhod v jamo lažji, če pa te tarejo skrbi, gledaš na delo manj optimistično. Takrat te postane strah, da bi se morebiti ponesrečil."

- Kdo je "štajger", kot pravite vi, rudarji?

"Štajger je nadzornik - delavec, ki razporeja in nadzoruje več manjših skupin delavcev pri delu."

- Ali ima kvalificirani rudar težje delo od nekvalificiranega?

"Ne. Delo enega in drugega je enakovredno, le da se za nekatera dela zahteva KVALIFIKACIJA."

- Kako se rudarjem štejejo leta delovne dobe?

"Rudarjem je delovna doba skrajšana. Za leto dela dobi rudar 16 mesecev zavarovalne dobe, kar pomeni, da ima BENEFICIRAN DELOVNI STAŽ."

- Kaj sestavlja osebno opremo rudarja?

"Sestavljajo jo obujki, čevlji z jekleno kapico, golenice, spodnje hlače, srajca, hlače, bluza, pas, čelada, zaščitne rokavice, svetilka za akumulatorjem, samoreševalec in očala."

- Kako je v RLV poskrbljeno za varnost?

"Varnost je zagotovljena z mnogimi modernimi proizvodnimi in varnostnimi napravami ter predpisi."

- Ali je krivec nesreče vedno človek?

"Velikokrat pride do nesreče zaradi človekove površnosti. Najhujših nesreč pa vendar ne moremo pripisati človeku."

Včasih pride v jami do vdora vode, požara zaradi eksplozij vnetljivih plinov ali velikega pritiska na premog, ki ga odkopavamo; pa mnogokrat stisne kak rov."

- Kaj je RLV?

"Rudnik lignita Velenje je samostojna samoupravna delovna organizacija. V njej so povezani delavci temeljnih organizacij z delom in skupnimi interesi."

Srečno!

Tanja PETROVSKI in
Simona LESKOVAR - 5. b razred

Intervju z rudarjem
Brankom Ledin(e)kom

- Kaj je bil vzrok, da ste se odločili za delo v rudniku?

"Že moj oče in stari oče sta bila rudarja, zato sem se odločil za rudarski poklic; pa takojšnje zaposlitev mi je omogočal ta poklic."

- Koliko ste bili stari, ko ste se zaposlili?

"Po končani rudarski šoli sem imel osemnajst let."

- Ali je nujno, da mora delavec, ki želi delati v jami, dopolniti osemnajst let?

"Da, zakon to izrecno terja."

- Kakšne misli so vam rojile po glavi, preden ste začeli delati v rudniku?

"Imel sem tesnoben občutek ali celo manjši strah, ki pa je po nekem času izginil; potem sem delal sproščeno, kot da nisem tako globoko pod zemljo."

- Se je vaše pričakovanje močno razlikovalo od resničnosti v jami?

"Da, jamo moraš doživeti, ker drugače nimaš prave predstave o njej."

- Kakšno opremo potrebuje rudar pri delu?

"Varnostno opremo, ki jo nosi rudar v jami, sestavljajo varnostna čelada, rokavice, čevlji in obleka. Poleg tega je zelo važna rudarska svetilka in aparat za dihanje ob vdoru za zdravje nevarnih plinov."

Iz arhiva posnetih fotografij v našem rudniku

- Ali je nujno, da je rudar seznanjen z varnostnimi pravili?

"Da, to je bistvenega pomena za vsakega rudarja, ki dela v jami."

- Kaj bi bilo, če bi rudar ne upošteval teh pravil, predpisov?

"Prejkoslej bi prišlo do nesreče, ki bi ogrozila njegovo življenje ali življenje cele skupine."

- Kaj je po vašem mnenju najbolj nevarno za rudarja v jami - vdor plina, vode ali stroji, s katerimi delate?

"Največje nevarnosti so vdor plina, nato vdor vode in zruški premoga."

- Kakšne nesreče so v jami najbolj pogoste?

"Nesreče zaradi zruškov premoga, stiski rok ali nog delavcev, poškodbe pri transportnih delih, nekoč pa so bili pogosti tudi vdori plinov; zaradi njih so rudarji zgubljali življenja."

- Ali je za nesrečo vedno kriv le človek?

"Nesreče v jami so lahko posledica naravnih sil ali pa človekove malomarnosti."

- Se vam zdi, da je za varnost v jami dovolj dobro poskrbljeno?

"Da, posvečamo ji veliko pozornost, čeprav ne trdimo, da se varnosti v jami ne bi dalo še izboljšati."

- Kakšno je življenje rudarjev v jami?

"Rudarjem poteka delo v jami ob spravi premoga ali lesa, ob strežbi transportnim trakovom, na odkopih itd."

- Ali so se delovne razmere v jami veliko izboljšale?

"Prav gotovo. V jami je vedno več mehanizacije in pripomočkov, ki rudarju delo olajšajo in ga razbremenjujejo težkega fizičnega dela."

- Kakšne tehnike odkopavanja imate v jami?

"V jami imamo klasične odkope, na katerih premog odkopavamo ročno in z odstreljevanjem, in mehanizirane odkope, ki počasi prevladujejo in omogočajo večje odkopne učinke."

- Koliko premoga odkoplje rudar na dan na mehaniziranem odkopu?

"Tudi več deset ton!"

- Kakšen plan ste si postavili za tekoče leto?

"Za letos imamo v načrtu odkop 4,9 milijona ton premoga, prizadevali pa si ga bomo odkopati zopet prek 5 milijonov ton."

- Ali vedno izpolnite načrtovano proizvodnjo premoga?

"Do sedaj smo jo vedno, čeprav si včasih pomagamo še z nedeljskim delom."

- Menite, da je premog bistvenega pomena za Šaleško dolino?

"Da, premog je bil in še bo bistvenega pomena za Šaleško dolino, čeprav moramo poleg premogovništva misliti tudi na druge gospodarske panoge."

- Ali ima rudar kakšne olajšave zaradi dela v jami?

"Da, ima beneficirano delovno dobo; to pomeni, da mu za leto dni dela v jami priznajo 16 ali 17 mesecev zavarovalne dobe. Ima pa še druge posebne pravice: do jamskega dodatka, dodatka za izredne, posebne delovne razmere in do daljšega letnega dopusta."

- Ste morda tudi vi kdaj doživeli nesrečo v jami?

"Da, leta 1972 mi je pri delu trikrat zlomilo nogo in od takrat sem trajni invalid."

- Se morda spominjate, kako je bilo v trenutku, ko se vam je pripetila nesreča?

"Na delovišče smo vozili material in razklenile so se tračnice in vsa teža jamskega vozička mi je padla na nogo."

- Če ne bi postali nezmožni za delo v jami, ali bi še bili rudar?

"Da, vsekakor bi ostal rudar."

- Če bi se morali ponovno odločiti za poklic, ali bi se morda zopet odločili za rudarja?

"Sedaj še prej, ker so zdaj v jami boljše delovne razmere in boljši zaslužek."

Damjan VODOŠEK, 5. a razred

Rudar

Ko rudarji na delo gredo, se od sonca poslovijo, si jamsko opravilo nadenejo in si SREČNO zaželijo.

Delovne, žuljave roke premog iz globin trgajo, in da nam bi bilo toplo, rudarji življenje tvegajo.

Prav dobro vemo vsi, da brez rudarjev bi revni bili.

Zato iz srca jim SREČNO zaželimo in se njih vrnitve srečne veselimo!

Irena STROPNIK, 5. b razred

Rudarji

Rudarji slavni so kopači, ker rudo pridno lomijo. Delo njihovo je težko, zato pa vsi ponosni so.

V jami premog lomijo, da denar si služijo.

Ko pa domov se vrnejo, veseli, nasmejnjeni so.

Jernej KREPEL, 6. c razred

Med premogovnimi skladi

Mnogokrat se stari ata spomni let, ko se je dan za dnem spuščal v kletki v globino in v njej odkopalval črno zlato. Pripoveduje mi o težkem delu rudarjev pred tridesetimi leti, o prepotenih, a zadovoljnih obrazih rudarjev, ko so se vračali s "šihtha". Včasih je bilo delo v rudniku mnogo bolj naporno kakor danes, a kljub temu so si rudarji med seboj še vedno dobri prijatelji, tovariši.

Staremu atu se je posebno vtisnil v spomin dogodek, ki mi ga je takole opisal:

"Kakor vsak dan smo se tudi takrat spustili v rov. Potopili smo se v temo, ki so jo rezali le prameni svetlobe naših svetilk. Napotili smo se proti koncu rova - delovišču. Tam nas je že čakal nadzornik. Seznanil nas je s problemom; porušiti bi bilo treba premogovo 'nogo', velik sklad lignita, ki se je nevarno zrahljal. Naloga je bila nevarna in kljub temu, da se rudarji nevarnosti ne boje, se tedaj za nalogo ni javil nihče. Preteklo je nekaj časa in takrat sem se opogumil in dvignil roko, ojunčil pa se je tudi moj sotovariš...

Odpravljala sva se, grlo pa mi je stiskal strah. Po ozkem, vlažnem rovu sva priplezala do prostornejšega, zračnejšega rova. V ušesa mi je udaril hrup transporterja. Kmalu sva opazila 'nogo' - najin cilj. Ob njej sva zrahljala deske, ki so zadrževale grušč in jalovino, in podminirala premogovni sklad. Potem sva se odmaknila za nekaj metrov in začela pripravljati napravo za miniranje. Ravno takrat pa so popustile podporne deske, in v rov sta začela vdirati jalovina in grušč in se usipala, dokler nista zasula luknje, po kateri sva prišla. V grozi sva se spogledala. V rovu je postajalo vse bolj in bolj zadušljivo. Prah naju je dušil, se nama lepil na obraz in naju silil h kašlju. Umikala sva se. A prehod je bil povsod nemogoč. S stropa so se trgali kosi premoga, zrak se je segrel, na nekaterih mestih pa je vdirla vo da. Ostala nama je le še ena pot, toda tudi ta je bila tvegana. Skočila sva na transporter in se ulegla med kose premoga, grušč in jalovine. Tekoči trak naju je odpeljal po rovu. Ta rov se mi je zdel najdaljši v življenju. Čez čas pa se je v polmrak zarezala svetloba svetilk najinih tovarišev. V tistem trenutku se je zrušila tudi premogova 'noga'. Jalovina in premog sta s hruščem zasula rov in pokopala pod seboj podporje in deske, ki so varovale strop. Mene je ob tem silovit zračni val dvignil in tako vrgel na ostre kose premoga, da so mi razcefrali nogo. Poleg tega me je dušil prah in zaradi obojega sem padel v nezavest. Premogovni prah se je potlej kaj kmalu razkadil in pozdravili so me nasmejnjeni obrazi tovarišev-rudarjev.

Odpeljali so me v bolnišnico, kjer sem na nogo dobil mavčno oblogo.

Po nekaj tednih sem se vrnil med rudarje in po 'šihthu' smo mojo vrnitev zapili v Rudarskem domu..."

Stari ata se je nasmejal ob teh spominih in se naslonil nazaj. Zaželel sem si, da bi mi povedal še kaj zanimivega iz svojih rudarskih let, saj zaradi dela na vrtu in v delavnici za obujanje spominov sicer nikoli nima dovolj časa. In tudi tokrat si ga ni več vzela. Kljub temu sem bil zadovoljen. Kajti zvedel sem za še en utrinek iz življenja rudarjev-delavcev, ki jih prav nevarnost nerazdružljivo poveže v prijatelje in tovariše. Pri njih res velja geslo: VSI ZA ENEGA - EDEN ZA VSE!

Rok POLES, 5. a razred

PRISPEVKI IZ OSNOVNE ŠOLE BRATOV MRAVLJAK

Rudar v rudniku lignita Velenje

Živim v Titovem Velenju. Pri nas imamo rudnik lignita. Zato je naše mesto rudarsko.

Večkrat opazujem rudarje, kako se odpravljajo na delo. Mirno in največkrat tiho čakajo na avtobus, da jih odpelje do rudnika. Tam se v črni garderobi preoblečejo v delovne obleke. Nato se z dvigalom od-

peljejo v jamo, in njihov težak delovni dan se začne. V jami opravljajo potrebna dela za pridobivanje premoga. Pomagajo jim stroji.

Rudarji imajo čelade različnih barv - odvisno od tega, kakšno delo opravljajo. Premog iz jame Preloge peljejo s skipom. Ko je njihovo delo opravljeno, se še sami z dvigalom dvignejo iz črne jame. Njihovi obrazi so črni in utrujeni. Vendar so zadovoljni, ker so dobro opravili delo, in srečni, če jim je minil dan brez nesreč, saj v rudnikih se nesreče rade zgodijo. V beli garderobi se stuširajo in oblečejo v svoja oblačila in že niso več podobni črnim rudarjem, kakršni so še pred nekaj minutami stopili iz jame. Preden se razidejo, se še pozdravijo s pozdravom SREČNO!

Mislím, da so rudarji srečni in pogumni možje, ker opravljajo težko in naporno delo, ki je lahko tudi nevarno. Zato vsak človek ne more biti rudar.

Alja PILIH, 3. b razred

Jamski škrtati

Nekoč, pred davnimi časi, je živel škrtat, ki so si ga drugi škrtati izbrali za svojega kralja. Bil je majhen, na glavi pa je imel krono, ki je bila iz čistega zlata. Bil je zelo bister in pogumen. Vsi drugi škrtati so ga spoštovali in ubogali in zato živeli v sreči in blaginji.

Nekega dne pa so se nad njihovo srečo zgrnili črni oblaki. Vse je kazalo, da se bo nekaj zgodilo. Kralj škrtatov je tedaj poklical druge škrtate in jim velel:

"Prišli so hudi časi, pripravljeni moramo biti na vse! Na moj ukaz morate biti v stalnem zavetju!"

Kmalu po tem zboru so škrtatje ugledali velikansko postavo. Do nje so bili nemočni in zato so se poskrili. Le kralj je ostal. Začel je vpiti na ves glas:

"Kdo si pošast?"

Velikan bi ga bil skoraj pohodil, medtem ko je tako vpil. A nazadnje ga je le opazil. Prijel ga je s prsti, ga dvignil visoko in spregovoril:

"Nisem pošast, človek sem. Pa ti? Kdo si?" Medtem je opazil tudi zlato krono na škrtatovi glavi in zato dejal še:

"Ti si vendar nekakšen kralj!"

"Da, kralj škrtatov sem, veliki kralj vseh škrtatov," je odvrnil ogorčeni škrtat.

"Če si že tako velik kralj - kje pa imaš vojsko?" je vprašal človek.

"Le mirno, vojska samo čaka na moj ukaz!" je odgovoril škrtat in zamahnil z roko. In glej, človeku je kar sapo vzelo, ker toliko vojakov, kot jih je nenadoma pridrlo, še ni videl. Pa tako majhni so bili!

"Majhni smo res, a zaradi tega nas še ni treba podcenjevati," so v en glas rekli škrtatje, ko so videli, kako jih človek gleda.

V trenutku je bil potlej človek zvezan in brez moči.

"Povej, človek, po kaj si prišel! Če ne boš povedal, te bomo kaznovali!" so zvezanemu velikanu dejali škrtatje.

"Miroljuben sem. Vašemu veličanstvu nočem nič hudega. Iščem premog. Torej sem rudar. Poglejte moje orodje! Zasekač, lopata, sekira, žaga... Zime so hude, premog nas greje, zato ga iščem. Dogovorimo se za sodelovanje. Delili si bomo pošteno. Odpirali bomo rudnike in vsem nam bo lepo."

Ko je kralj škrtatov to slišal je dal ukaz, da človeka takoj osvobodijo. Nato ga je povabil v svoje kraljestvo in ga pogostil.

Od tistega časa dalje so si ljudje in škrtati bili pravi prijatelji. Škrtate pa vidijo samo tisti, ki so res njihovi prijatelji.

Škrtati še dandanes živijo. Povprašajte stare rudarje in povedali vam bodo vse o škrtatih in njihovem kralju!

Borut KAUCIČ, 3. e razred

Rudar

Rudar ima sive - prej so bile bele - spodnje hlače. V jami je mrzlo, zato ima tudi nekaj, kar mu pokriva noge. Hlače, seveda! Te so zelo prašne in umazane - od premoga. Čevlji z železno kapico mu zavaru-

jejo noge - ker so občutljive. Kaj pa srajca? S srajco je tako kot s hlačami. Nekaj mu pa vendarle še manjka... Moram pretuhtati... Aha, čelada! Čelade so več barv. Ene so bele, druge rdeče in tretje rumene. In še in še jih je različnih čelad! Veš zakaj? Ne? Ti pa jaz povem. Da se delavci, ki opravljajo različna dela, med seboj razpoznajo!

Samoreševallec, "lampa" - to sodi k rudarjevi opremi. Če je v nevarnosti - zaradi plina, recimo - si s samoreševalcem lahko reši življenje. Rudarska svetilka seveda ne rešuje življenj; kaže in sveti, kamor obrneš glavo - ker je na čeladi, čelada pa na glavi... Tako opremljen rudar se lahko spusti v rudnik. In tudi vi bi lahko šli vanj - zdajke, vendar le v mislih.

V rudniku je zelo temno. Si to predstavljate?

Še ena rudarska zgodbica!

Zgodilo se je približno pred dvema letoma. Neki rudar je prišel v rudnik. Z njim je bil njegov prijatelj in še štirje drugi rudarji. Prišli so v svoj delovni prostor in tedaj se je rudar, o katerem govorim, domislil in vzel še nepreizkušen vrtnali strojček. Brrrr, glump, zvenk! Vrtnali strojček se mu je v roki obrnil in sprožil v luč. "Lampiča" se je razbila. Drugi tega še opazili niso, on pa je odšel za prijateljevo megleno svetlobo iz rova.

Vratar je spal. Brez napora se je izmuznil domov, v prostoru za kontrolo pa ni vrnil številke. Ko so potem pregledovali "lamparno" in "prezivnico", so ugotovili, da številka 548 manjka. Odposlali so v jamo skupino reševalcev, a zaman: rudarja s številko 548 niso našli. Razočarani so odšli domov.

Drugo jutro, kot da se ni nič zgodilo. Pogrešani rudar je prišel na delo!

Vojka MIKLAVC, 3. b razred

Avtorji prispevkov iz OŠ bratov Mravljak; od leve proti desni: Vojka Miklavc, Alja Pilihi in Borut Kaučič

PRISPEVKA IZ OSNOVNE ŠOLE GUSTAV ŠILIH

Naši rudarji

Pod črno zemljo odkopavajo rudo rudarji dan za dnem, noč za nočjo.

Z rokami zasekače vihtijo, izmučeni iz jam hitijo. Žuljave so njihove roke, a željne, da objamejo svoje otroke.

V očeh jim sreča odseva in iz dna srca dušo jim preveva pesem udarniška.

In spet in spet v jame, s čelado na glavi in s svetilko na njej.

Svetilka jih spremlja vsepovsod in kaže jim pot tja do življenja dobrot.

In glej, tu je preмога za tri gore,
pa hajd, zasekače v roke!
Zopet odmeva pesem rudarska,
bodri jim dušo in razgreva srce.

Jana ČREŠNIK, 8. a razred

Rudnik lignita Velenje

Pred 110 leti so velenjski rudarji začeli industrijsko izkoriščati zalogo preмога v Šaleški dolini in zato leto 1875 štejejo za leto ustanovitve rudnika lignita Velenje. Pri Škalah so namreč tega leta odkrili v globini 101 metra sedemintrideset in pol metra debele plasti lignita. V premogovniku Hrastovec so tedaj precej mehanizirali pridobivanje preмога.

Rudarji v premogovnikih so v obdobju začetkov industrijske revolucije zaradi skokovitega porasta potreb po energiji imeli poseben položaj, kar je v premogovništvu začasno ustvarilo dobre odnose. Delavci v njem so imeli ugodnosti in pravice, ki jih podložniki niso imeli. Premogovniki so imeli svoja vodstva, svoje lastne matične knjige in so za te posebne pravice plačevali deželnemu knezu poseben rudarski davek. Vendar odnosi med rudarji in fevdalnimi gospodi so bili včasih tudi polni nasprotij.

V 110 letih se je rudnik lignita Velenje zelo spremenil. Sodobna mehanizacija in stroji v njegovih jamah omogočajo rudarjem lažje delo in večji odkop preмога.

Naši rudarji so lani znova odkopali čez 5 milijonov ton preмога, kar pričra, da so prizadevni in imajo dobro organizacijo dela.

Raziskave kažejo, da je v Šaleški dolini preмога pod zemljo še veliko. To je za nas zelo spodbudno, saj se bi zaradi tega Šaleška dolina gospodarsko še lahko razvijala in krepila.

Oto TERBOVŠEK, 5. e razred

PRISPEVKA IZ PODRUŽNICE OSNOVNE ŠOLE ANTON AŠKERC V PESJU

Branko KANDUTI, 3. razred

Moj očka rudar

Moj oče se je odločil za rudarski poklic, ko je bil star komaj osemnajst let. Delati je začel kot nekvalificirani delavec. Ob delu v jami se je tudi šolal. Dosegel je kvalifikacijo. Sedaj pa je že nadzornik. Delo v rudniku je naporno in nevarno, zato mora biti zbran in previden. Delal je v treh izmenah, sedaj pa dela samo dopoldne. Z dela pride utrujen. Ko je bil še mlajši, je bil reševalec. Večkrat je pomagal reševati sorudarjem življenje. V jami dela že osemindvajset let. Od toliko let dela v rudniku je že izčrpan. Želim mu, da ne bi bil kdaj bolan in da bi srečno dočakal pokoj. Ko bom odrasel, bom tudi jaz postal rudar.

Moj dedek rudar

Moj dedek je bil rudar. Nekoč, ko sta šla on in njegov sodelavec porovu, jima je varnostna svetilka ugasnila, ker je to taka svetilka, da če je preveč plina v jami, ki duši plamen, ugasne.

Ustrašila sta se, ko sta se znašla v temi, in tekla po rovu navzgor tako dolgo, da sta prišla na čist zrak. Potem sta šla naprej v smer, od koder se je slišal pogovor rudarjev. Ko sta prišla do njih je dedek omedlel. Potlej, ko je spet prišel k sebi, je šel iz rudnika. Zunanaj se je skopal. Šele takrat je videl, da je popraskan po ramenih. Praske je dobil, ko je v temi tekkel po rovu.

Ob tem vdoru plina so štirje rudarji zgubili življenje. Tisti, ki so plinu ušli, pa so bili tri dni doma.

Tanja OCEPEK, 3. razred

PRISPEVKI IZ PODRUŽNICE OSNOVNE ŠOLE GUSTAV ŠILIH V ŠENTILJU

Življenje rudarjev

Naš najbližji premogovnik je v Titovem Velenju. Vanj hodijo na delo naši očetje, bratje, strici, sosedi... Globoko pod zemljo si zaslužijo svoj vsakdanji kruh. Delo rudarjev je zelo težko in nevarno, saj nikoli ne vedo, ali se bodo vrnili iz črnega rova. Še težje je bilo pred leti, ko so morali vsa dela opravljati ročno. Kapitalisti so jih izkoriščali. Delati so morali dvanajst in še več ur na dan, plačo pa so dobili zelo slabo. Danes jim pri delu pomagajo stroji, delajo osem ur na dan, nagrajeni pa so po opravljenem delu.

Črni in prepoteni se vračajo rudarji iz črnega rova, a veseli, da so spet zagledali beli dan.

David SREDENŠEK, 4. razred

Rudar

Moj očka je rudar. Vsak dan se z avtobusom odpelje na delo v rudnik. Rudarji pridobivajo premog globoko pod zemljo. Odkopani premog porabimo v termoelektrarnah in doma za kurjavo. Na televiziji sem že videla, kako rudarji odkopavajo premog.

Delo v rudniku je zelo težko in nevarno. Rudarji so si med seboj zelo tovariški.

Ko bom velika, si bom lahko ogledala velenjski rudnik in delo rudarjev.

Tatjana MATAVŽ, 1. razred

Rudar

Rudar je delavec, ki hodi na delo v rudnik. Vsak dan se pelje z dvigalom v jamo. Oblečen mora biti v delovno obleko, delovne čevlje, na glavi pa ima čelado s svetilko. Delo rudarja je težko, ker dela v vročini in prahu. Nanj prežijo številne nevarnosti: vdor vode, plinov, jamski ognji, zruški preмога.

Imam soseda, ki je rudar v velenjskem rudniku in mi večkrat priveduje o svojem delu.

Roman PUNGARTNIK, 1. razred

Rudar na odkopu

Rudar odkopava, odkopava, odkopava
noč in dan,
a nikdar ne pride do dna.

Dno je globoko, črno
kakor brezno v temi.

Tanja FALÉ, 4. razred

Rudar

Globoko pod zemljo
črno zlato
rudar nam pridobiva
z močno roko.

Včasih bilo
je to delo težko,
danes pomaga
si s strojem lahko.

Andrej STVARNIK, 4. razred

Slovenski pregovor

Kar od srca pride, se srca prime.

PRISPEVKI IZ OSNOVNE ŠOLE ANTON AŠKERC

Rudar

Besedo rudar lahko sklanjamo. Rudarja pa ne moremo. Rudar je mož, ki, ko zatuli sirena, začne s svojim delom. Njegovo delo ni kot samostalnikovo. Rudar opravlja težko delo, vsak dan je izpostavljen nevarnostim, vsak dan je globoko pod zemljo. Besede pa lahko stojijo sredi stavka tudi kar tako.

Rudar se vsak dan utrujen vrača domov, kjer ga čaka družina. Tudi beseda rudar ima med samostalniki številno družino, vendar takšno, ki je sita, če jo učenec pravilno izrablja.

Rudarja težko narišeš ali opišeš. Rudarja si lahko predstavljaš kot moža, ki z veseljem opravlja delo in s tem pomaga ljudem.

Katja LIPOVŠEK, 7. b razred

Moj očka rudar

Le kdo ne pozna tvojih raskavih dlani,
tvojega ponosnega nasmeha
in črnih obrob na svetlih očeh.

Da, to si ti, moj očka rudar,
rano jutro vabi te v temo,
kjer leskeče se črno zlato.

V temnem rovu sonce nič ne greje,
znojni dež vas vsak dan osveži,
vsaka tona odkopanega zlata
iskrivo veselja vam doda.

Naj ponos in klenost
še naprej vam iz oči žari
in odkopano črno bogastvo
bo grelo nas vse še mnoge dni.

Katja PERBIL, 7. b razred

Junaki

Mi, otroci našega mesta, poznamo rudarje in njihovo življenje. Marsikomu pa so neznaní, ne poznajo njihovega življenja. Le kdo so ti možje? Nekaterim pomenijo simbol težkega dela, drugim nekaj drugega. V resnici pa so to samo ljudje, vendar pogumni ljudje. To so junaki, ki se vsak dan brez pomisleka spuščajo nekaj sto metrov pod zemljo, kjer pridobivajo dragoceno črno zlato. Pred zevajočo, črno odprtino tem junakom ne zastane korak, vendar jim v vsakem kančku njihovega telesa ob spustu v jamo pozvanja: "Še to pot! Pogumno! Za ženo, za otroke, zase!" Tako se spuščajo v črno jamo.

Kaj vse preži tam nanje! Nevarnost povsod. Mogoče smrt. Jama neizprosno, kruto jemlje svoj davek. Vendar rudarji ponosno stopajo po svoji poti in prav tako njihovi sinovi, ki se odločijo, da bodo šli po poti svojih očetov in dedov. Ne mislijo na smrt, zaupajo v življenje. In ko se ob menjavi "šišta" srečajo, si "kameradi" zaželijo srečno in hito na delo ali pa domov.

Mi, mladi, kličemo vsem rudarjem sveta: "Srečno!"

Mateja LEDNIK, 7. b razred

Rudarji

O življenju rudarjev vem zelo malo, znana pa mi je njihova velika naloga. Premog, ki ga pridobivajo, je vir energije in nujno potreben naši industriji.

Verjamem, da je delo rudarjev zelo težko in naporno. V temnem rovu, nekaj sto metrov pod zemljo, v vročini in na stalnem prepihu delajo ti pogumni možje. Venomer so izpostavljeni nevarnostim in prepuščeni na milost in nemilost naravi. Ko prodirajo v globočine za premogom, nemara mislijo na svoje družine, na svoje otroke, ki jih morajo s trdim delom preživljati. Ali kdaj pomislijo, da se z dela ne bi vrnil? Najbrž, ampak to morajo v mislih preskočiti. Kljub vsem težavam pa se delo rudarjev danes razlikuje od njihovega dela nekoč. Zraven mnogih strojev imajo danes tudi primerno zaščitno obleko.

Menim, da je poklic rudarja, ne glede na vse nevarnosti, zelo zanimiv.

Ponosna sem, da živim v rudarskem mestu, v mestu, kjer živi toliko

pogumnih mož, rudarjev.

Srečno rudarji!

Tanja ŠKORIČ, 7. b razred

Rudar

Nekaj medlega se sveti.
Nežen utrinek svetlobe.
Igra trdih, okornih senc,
ki trgajo.

Vse je črno -
le hrup in trušč trdih zasekačev,
ki trgajo -
NAŠ BEL KOS KRUHA.

Iz teme temne,
iz teme črne,
iz črnih rogov,
delovnih, garaških dni
raste nam
v beli dan
NAŠ RUDAR -
velik in močan -
zato smo močni tudi mi.

Matjaž GROZNIK, 7. c razred

Moj oče rudar

Velikokrat preišlujem o poklicu svojega očeta in poskušam dognati, zakaj se je odločil zanj. Neprijetno mi je ob misli, da mora vsak dan v črno, mračno luknjo, kjer preži nanj nič koliko nevarnosti.

Toda včasih je bilo drugače. Bila sem mala ter naivna in svet se mi je zdel lep, prijazen, brez nevarnosti. Moj oče je vsak dan šel na delo v rudnik. Domov se je vračal utrujen in bila sem začudena zaradi tega. "Le kako se lahko očka utruji pod zemljo, kjer je tako lepo?" sem si mislila. Seveda sem imela za takšno mišljenje upravičen razlog. Rudnik sem si zamišljala kot pravljичni svet, svet brez krutega nasilja in nevarnosti. Predstavljala sem si ga v najlepši luči, kot nesrečni svet, in močno sem zavidala očetu, ker je odhajal vsak dan vanj. Mislila sem, da odhaja vanj zgolj za zabavo in, če bi bilo mogoče, bi kar odrasla ter odšla delat z njim. Nekeč sem dejala očetu: "Le kaj misliš, da se med delom nič ne spomniš name? Kdaj mi boš prinesel palčka ali vsaj zajčka iz rudnika?" Vsi okoli mene so se začeli smejati, jaz pa sem v jezi iskala odgovor pri očetu. "O ti tepček mali!" mi je dejal. "Kaj res misliš, da si v rudniku pački pa zajčki? No, res so v njem živali, toda dvomim, da bi ti bile všeč."

"Seveda bi mi bile, le kaj misliš!" sem prepričevalno zaklicala in terjala od očeta, da mi pove, kakšne "živalce" so v rudniku. Začel se je izmikati, toda nisem se dala ugnati, in hočeš nočeš mi je dejal: "Te živali so podgane in miške." Ob tem njegovem odgovoru sem iz ust spravila le glasen vzklík "Fuj!" in stekla proč.

Starejša sem postajala in skupaj z menoj je rastlatudi moja predstava o rudniku. Seveda se je močno spremenila in nič več ni bila tako rožnato obarvana. Spoznala sem nevarnosti v rudniku ter težko delo in sedaj za nič na svetu ne bi bila po poklicu rudar. Vendar pa se zavedam, da nekdo mora biti pogumen, kajti, če bi bili vsi takšni kot jaz, dvomim, da bi imeli premog, brez njega pa si današnjega življenja ne moremo zamišljati.

Ponosna sem, da je moj oče rudar, in toplo mi je pri srcu, ko pomislim, da se iz marsikaterega ognjišča širi toplota od premoga, ki so ga pridobili naši rudarji.

Nataša JAVORNIK, 7. c razred

Srečno, rudar!

Titovo Velenje je rudarsko mesto. Ker vem o rudarjih zelo malo, sem se odločila, da bom odšla na majhno ekskurzijo v RLV, kjer je zaposlenih večina delavcev Velenja. Rečeno, storjeno...

Slišim ropot in pogledam proti dvigalu. V njem so stali rudarji, ki so kljub utrujenosti bili veseli in nasmejani. Umazane in prašne glave so krasile čelade, na katerih so bile svetilke. Pred dvigalom je že čakala druga izmena rudarjev, pripravljenih na naporno delo. Zadonel je gromki SREČNO - in že so izginili globoko pod zemljo pridobivati črno zlato - premog. Dejala sem: "Kako pogumni morajo biti ti ljudje, da osem ur delajo pod zemljo, kjer so kljub dobri mehanizaciji izpostavljeni naravnim nesrečam! Tam si služijo kruh, služijo si za življenje zelo potrebne stvari, sebi, svoji družini, delajo za jutrisnji dan."

S te kratke ekskurzije sem prišla bolj poučena o težkem življenju rudarjev.

"SREČNO!" sem v mislih zaklicala vsem rudarjem tega sveta.

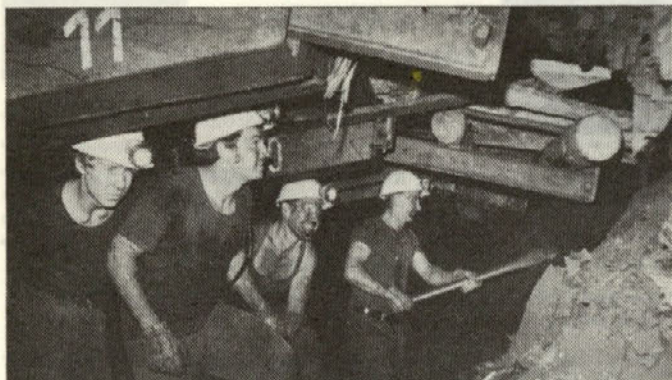
Simona FERARIČ, 7. c razred

Titovo Velenje - rudarsko mesto

Letos praznujemo 110. obletnico ustanovitve rudnika lignita Velenje. Leto 1875 štejejo za začetno leto RLV zato, ker so takrat našli glavni sloj lignita v Šaleški dolini. Pri njem so najprej ugotovili solidno debelino in kvaliteto, kasneje pa še veliko razprostranjenost. Z izgradnjo rudnika pa je začel šele 14. januarja 1887 Daniel Lapp. Takrat so začeli graditi na glavni sloj lignita prvi jašek in mu dali ime po kronskem princu Rudolfu. Jašek so kasneje poglobili do globine 118 metrov. Prve tone premoga so pridobili že leta 1887. V prvem letu so odkopali 3 500 ton premoga, Takrat so rudarji še zelo garali. Za svoje pravice so se borili desetletja in desetletja. V letih borbe zanje so užili veliko grenkega kruha. Nič več niso zaslužili kakor le za golo življenje. Šele v NOB in v revoluciji so si končno tudi rudarji izbojevali svobodo. Ponosni in srečni so pred 40 leti tudi rudarji in drugi delavci v Šaleški dolini dočakali osvoboditev. Takrat se je vse spremenilo. Delavci so začeli dobivati vedno boljše plače. Rudnik so vedno bolj mehanizirali, vendar je ob strojih še vedno potrebna žuljava rudarska roka.

Danes je rudar cenjen, včasih pa je bil zaničevan, manjvreden. Takšna je bila pot rudarstva v šaleški dolini.

Tomaž KRAMAR, 7. c razred

Iz arhiva posnetih fotografij v našem rudniku

Rudar

"Srečno!" to vaš je pozdrav, rudar, v roki pa lopata in rokavice in volja do dela v srcu za boljši jutri vseh nas.

Globoko pod zemljo dela in dela rudar.

Njegove oči uprte so v temo, odkopava nam črno zlato.

Z dela se vrača utrujen, a vedno nasmejan.

Veliko uspeha želim ti v jami in še enkrat: "Srečno, rudar!"

Helena HOJNIK, 6. c razred

Moj očka rudar

Globoko pod zemljo dela moj očka rudar, odkopava in odkopava noč in dan. Iz jame se vrača utrujen, a vendar vesel. Ko pride domov, izmučen se zlekne na posteljo in odsmrči svojo pesem. Da, takšen je moj očka rudar, vedno vesel in nasmejan, čeprav opravlja težko delo vsak dan.

Tina SITER, 5. d razred

ŠE EN PRISPEVEK IZ PODRUŽNICE OSNOVNE ŠOLE ANTON AŠKERC V PESJU

Mihaela GOLAVŠEK, 3. razred

Pozdrav rudarjem

Kdo pozdrav prinaša? Mi, pionirji in otroci vaši. SREČNO! To je želja naša.

Srečno tebi, ki se silno trudiš, greš v jamo, odkopavaš premog - naše črno zlato.

Mi pozdravljamo te s pesmijo, ki prihaja z dna srca in pretkana je z ljubeznijo. SREČNO! To je želja naša.

Stane Koselj

PORTRET

Koža mu je ustrojena kot trpežno usnje mehurja za tobak. Čelada vroča mu skriva potne lase in za spoznanje drsajoč korak. Preudarno čez most v kletko stopi, čez hip nad njim ugasne dan, kot nekajd v rovu pustem in temačnem si služi kruh rudar.

V spomin

V nedeljo, 16. 6. 1985, je zaradi poškodb, dobljenih v težki prometni nesreči, umrl v celjski bolnišnici Marjan SEVŠEK, kvalificirani kopač, zaposlen v delovni skupnosti našega rudnika Zračenje. Rodil se je 3. 8. 1962 v Slovenjem Gradcu. Osnovno šolo je obiskoval v Velenju, kjer je preživel tudi mladostna leta. V RLV se je zaposlil leta 1982, ko je odslužil vojaščino. Pri njem si je ob delu pridobil tudi kvalifikacijo.

Bil je marljiv in vesten delavec, poln upov in načrtov.

Na pokopališču v Podkrajju se je od njega poslovilo veliko število njegovih sodelavcev in krajanov.

Ohranili ga bomo v trajnem spominu!

Branko LEDINEK

PORTRETI

Kvalificirani kopač Rudi ŽELEZNIK, jubilant 20 let dela v našem rudniku

Osmo ura zjutraj se mi je sprva zdela prezgodnja za obisk. A to, da sem se namenila obiskat rudarja, mi je dalo slutiti, da bo moj sobesednik že pokonci. Res je bil. Rudi Železnik me je sprejel nasmejan, in ko sem mu povedala svoje razmišljanje o uri mojega obiska, me je hitro potolažil, dejal je:

"Kljub temu, da imam delo popoldne, vstanem zgodaj zjutraj, odpravim sina v šolo, potem malo pospravim, pripravim kosilo - pa je že poldne, ko moram na delo."

Po teh Rudijevih uvodnih besedah je najin pogovor stekel, kakor je običajno, ko se pogovarjamo z našimi delavci za tole rubriko... Začela sva pri njegovi mladosti. Rudiju so prva leta življenja minila v tujini, v nemškem mestu Geislingenu. Tja sta oče in mati leta 1938 odšla iskat rudarski kos kruha. V sedmih letih sta se dvakrat poskušala vrniti v domovino, a so ju na Jesenicah obakrat zavrnila. Rudi je bil star dve leti, ko se je končala vojna in ko so se nazadnje le vrnila domov in začeli živeti pravo življenje, v domovini.

Oče je prevzel kmetijo doma na Dolenjskem, poleg dela na zemlji pa je še rudaril, v rudniku v Krmelju. Družina se je kmalu povečala na šest članov, in leta 1958 se je prvič - kot rudar - zaposlil tudi Rudi.

"V Krmelju sem delal dve leti. Leta 1960 sva z bratom začela obiskovati rudarsko šolo v Velenju. Časa, ko smo živeli na Dolenjskem, se nerad spominjam, saj me nanj vežejo le temne slike preteklosti. Kme tija je bila v hribih. In ker je bila manjša, smo morali kar precej delati, da smo se preživeli. Na delo sem moral hoditi uro in pol peš. S prihodom v Velenje se je moje življenje močno spremenilo."

To je nekaj njegovih spominov na ta čas.

Po končanem šolanju se je kot kvalificirani kopač zaposlil v rudniškem delu nekdanjega RŠC Velenje; zdaj je to temeljna organizacija RLV Izobraževanje.

"Leta 1976," je vlekel Rudi naprej spomine iz sebe, "sem doživel izvin hrbteničnega vretenca. Postal sem delni invalid ter bil premeščen k strežnemu osebju pri jamski mehanizaciji. Zdaj je z mojo hrbtenico - glede na to, kako sem si jo poškodoval - kar v redu. Le paziti moram na svoje gibe."

Seveda v pogovoru tudi nisva mogla mimo primerjanja nekdanjih delovnih razmer v jamah našega rudnika s sedanjimi. Ko je povedal, koliko je sprememb na boljše - predvsem glede varnosti rudarjev pri delu in jamskih delovnih razmer sploh - je dejal še:

"Nikakor ne mislim, da je 'knopovščina' zdaj veliko lažja, je pa doživela precej sprememb na boljše."

Vendar ob tem sva ugotovila tudi, da se vse pa le ne spreminja na boljše. Naše rudarsko mesto je sicer postalo z mnogih vidikov večje in modernejše, a ljudje v njem so si drug drugemu precej tuji, mladi med njimi pa so precej samosvoji, neugnani.

"Spominjam se let iz rudarske šole..." je zamišljeno dejal Rudi. "Po končanem praktičnem pouku smo morali močnejši fantje nič kolikokrat iti na delo v kamnolom, šibkejši pa v park. V treh letih šolanja sem tako opravil okoli 700 udarniških ur."

Ali še drug primer!

Ko smo še živeli na Dolenjskem, sem kot član 6. novomeške delovne brigade pomagal graditi progno Paračin-Niš. In tudi to je bila trda delovna preizkušnja. A bili smo ponosni, da smo brigadirji. Pa danes? Mladina troši veliko psihične energije za učenje in ne ve, kam bi pametno usmerila svojo fizično energijo. Posledica tega pa je večkrat, da se to in ono, kar smo nekoč zgradili, vandalsko uniči. Pa tudi drugače Velenjčani nismo več to, kar smo bili," je potožil in razočarano premolknil.

Med kuhanjem kave in pripravljanjem kosila se je spretno vrtel po kuhinji, ko pa sem ga vprašala, če rad kuha, je načel nekaj drugega.

"Ribič sem," je povedal. "Ne zato, ker bi me ribolov ne vem kako veselil, saj tudi prostega časa nimam veliko. A ko sem zbolel na hrbtenici, sem spoznal, da si moram najti neko sprostitev in zaposlitev v naravi. In tako sem se odločil za namakanje trnkov... Kuham pa bolj iz potrebe, saj žena dela dopoldne in se zato vsega počne da pripravi prejšnji dan."

Med pogovorom je večkrat omenil svoja dva otroka - devetnajstletno Alenko, ki končuje srednjo grafično šolo v Ljubljani, in devetletnega Matjaža, ki je drugošolec. Alenka se bo verjetno že letos zaposlila, Matjaž pa seveda še lahko sanjari, kaj bo postal. Včasih pravi, da bo pilot, včasih pa, da bo rudar.

"Rudar, da bi bil, že ne vem, ali bo!" je glede tega menil Rudi in priidal:

"Kdo ve, ali bo še kaj premoga takrat, ko se bo on odločal za poklic!"

Rudi je bil lani boter mladim rudarjem, izšolanim v Titovem Velenju, pri njihovem skoku čez jelenovo kožo v rudarski stan. Letos ob 3. juliju bo tudi med našimi rudarji v paradnih uniformah, saj mu stanovski praznik veliko pomeni.

Želimo mu, da bi ga čimbolj prijetno praznoval!

Diana Kujan

Kvalificirani kopač Alojz PUŠNIK, že od 1960. leta zaposlen na odkopih v našem rudniku

Rudar. Kakšen človek je to? Na pogled trd, redkobeseden, skorajda nedostopen, pod to lupino pa preprost, pošten človek.

Tak prvi vtis je naredil name tudi Alojz. ... Rudarski SREČNO! In močan stisk roke. Začuden pogled, kaj hočem od njega.

"Za časopis? Saj ni kaj pisati!" meni, skomizgne z rameni, a le pri-sede in počaka na vprašanja.

Veliko rudarjev smo že predstavili prek takih pogovorov in pri tem zapisali, da sta jih v takšne ljudi izoblikovala trdo delo v posebnih, jamskih delovnih razmerah. In večina jih je imela za sabo težko mladost, saj otroci bogatih običajno ne gredo med rudarje.

Alojz je prvič pogledal v svet leta 1941 v Cirkovcah. Nič kaj lep čas ni bil to. Pa še revna kmetija, šest otrok in mati sama kmalu še z enim pod srcem, ker so izgubili očeta in moža - je dodalo svoje njegovemu otroštvu.

Vsi so morali v borbo za kruh; mlajši služiti, starejši v različne poklice. Alojz je dopolnil osemnajst let, ko je postal progovni delavec pri železničarskem podjetju v Celju. A ker je kruh pri železnici bil pretenak, je Alojz kmalu odšel med rudarje. Najprej je bil nekvalificirani delavec v zunanjih obratih našega rudnika, potlej pa je postal kopač v jami in si ob delu pridobil tudi kvalifikacijo.

V jami dela še danes. Leta 1969 je opravil še izpit za strelca v metanskih jamah in ta poklic zdaj opravlja na mehaniziranem čelu.

"Moraš delati, če hočeš živeti. Moj kruh je trd, a pošteno zaslužen!" pravi.

Še nekaj sem pozabila omeniti, kar je značilno za rudarje... Tovaršitvo!

Ko sem ga glede tega vprašala, je odgovoril:

"Drugače pa v jami ne moreš delati. Rudarji si med sabo moramo pomagati!"

Stare rudarje - stare pravzaprav le po letih delovne dobe, sicer pa še vedno radožive možakarje - zamenjujejo mladi in ko sem o tem zamenjevanju generacij vprašala Alojza, je dejal:

"Nekaj časa so se kar menjavali, zdaj pa mladi bolj ostajajo..."

Težko se je bilo pogovarjati z njim. Na vsa vprašanja, ki sem si jih pripravila, sem med pogovorom morala pozabiti, ker se ni izkazala za jalova. Zakaj o človeku, kakršen je Alojz, je težko kaj predvideti.

In kakor večina ljudi tudi Alojz marsikaj o sebi ni bil voljan razkrivati.

Samo nekaj let ga še loči od upokojitve. Jama mu daje rudarski kruh že vrsto let, na srečo pa mu do sedaj še ni storila kaj posebno hudega; enkrat stisnjena noga, enkrat udarec v koleno pa seveda, hrbtnica - z njo ima križ. Alojz si želi le, da se mu pred upokojitvijo ne bi zgodilo še kaj hujšega.

Kaj pa bo delal potem - že v penziji?

"Delo se zmeraj najde," pravi. "Saj brez dela človek ne more biti."

Doma je v Cirkovcah. Tam ima svojo hišo. Žena gospodinja, hči pa je začela hoditi v trgovsko šolo. Malo zemlje...

To mu zdaj izpopolnjuje njegov vsakdan in mu ga še bo izpopolnjevalo.

Videla sem, da bi že rad odšel, kajti za pogovor sem ga ujela, ko je odhajal z dela v nočni izmeni. Saj ne, da bi hotel iti spat - le domov ga je vleklo. Zato sva s pogovorom končala in se razšla.

Diana Kujan

Janka ROZMAN, korespondentka za nemščino v TE Šoštanj

Veliko je stvari, o katerih sva se pogovarjali. O njeni domovini Slovaški, kamor se rada vrača. O težavah, ki jih ima, ker si želi pridobiti tudi naše državljanstvo. O odnosih med Slovaki in Slovenci nekoč in danes. O slovaščini in slovenščini. O njenem delu, s katerim ni zadovoljna. O možu Andreju, profesorju slovenščine in rusčine v rudarski šoli v Titovem Velenju in prevajalcu, ter o njenih otrocih, 14-letnem Mihi in pol mlajši Katarini. A gremo po vrsti!

Že kar pri imenu se nama je zataknilo. Janka, Ivanka, Ivetta... Prvo je njeno pravo, in ker zveni našim ušesom, čeprav ne hudo, nekoliko pa je tuje, nenavadno, so jo že večkrat "prekrstili".

Ko sva razčistili glede njenega imena, je zazvonil telefon. Sošolka s Slovaške je želela zatrdno zvedeti, ali pride Janka na proslavljanje 20. obletnice mature. Prijetno so mi zvenele v ušesih slovaške besede. Pa ne le zaradi melodičnosti in mehkebe, temveč tudi zaradi podobnosti s slovenskimi.

"Slovaščina je razmeroma lahek jezik. Vsekakor je enostavnejša kot češčina in tudi bolj podobna slovenščini, vendar zato ni lahko razlikovati posebnosti pri njima.

Trudim se, da doma obnavljam materin jezik. To mi tudi ne povzroča preglavic, saj sva z možem oba študirala slavistiko. Tudi otroka govorita slovaško, ker se doma velikokrat pogovarjamo v slovaščini. Bilo bi mi namreč prav nerodno, da bi se ne mogli neovirano pogovarjati, kadar pridemo k stari mami na Slovaško."

Kar samo od sebe mi je seveda ušlo iz ust vprašanje, kako to, da je Janka sploh prišla v Slovenijo.

"Doma sem iz Banske Bistrice.

Vidite, da sta si slovaščina in slovenščina podobni tudi pri krajevnih imenih," je rekla za uvod in potlej klobko odgovora na moje vprašanje tanjšala naprej.

"Po končani gimnaziji sem odšla študirat na filozofsko fakulteto v Bratislavi, končala študij germanistike in slavistike in doživela zame 'usodno' srečanje: spoznala sem - dobro - študenta slavistike iz Slovenije Andreja Rozmana in potem se je zgodilo, da je leta 1974 mene in najinega sina Miha pripeljal s sabo domov v Slovenijo."

Ob prihodu v Slovenijo je Janka naletela na dve težavi, ki se jih ni znebila vse do danes.

Najprej jo je prizadelo, ker ni mogla najti ustrezne zaposlitve. Vse-

skozi si je želela, da bi bila profesorica nemščine na kakšni gimnaziji. Ob njenem prihodu v Velenje so na tedanji velenjski gimnaziji sicer potrebovali profesorico za nemški jezik, a žal je Janka bila tujka.

"Zavoljo te ovire," je dejala Janka, "sem začela honorarno voditi tečaj nemščine pri velenjski delavski univerzi in pri tem delu spoznala tudi skupino delavcev iz TE Šoštanj, ki so mi povedali, da pri njih potrebujejo delavca za uradno dopisovanje v nemškem jeziku - torej korespondenta za nemščino. To priložnost sem izkoristila: postala sem korespondent za nemški jezik v TE Šoštanj in ta poklic opravljam v temeljni organizaciji TE Šoštanj Inženiring. A - odkrito povedano - s tem delom nisem zadovoljna. Šef, sodelavci in vse drugo je v redu. Lepo se razumemo. Glede dela, ki ga opravljam, pa mislim, da je zame preozko; da bi lahko dajala več od sebe. Rada bi delala kaj drugega. Mlada sem bila. Končala sem šolanje, bila vsa navdušena in si živo zamišljala prvo zaposlitev v svojem poklicu, potem pa je realnost okrog mene postala tako siva," je precej razočarano sklenila opisovanje svoje največje tegobe.

Druga njena nemala težava je, da nima tudi našega državljanstva; da še vedno ima le češkoslovaško državljanstvo, čeprav si je nič koliko prizadevala, da bi imela enega in drugega. Vzrok tega je pogodba o državljanstvih, sklenjena med ČSSR in SFRJ, po kateri ne more imeti obeh državljanstev. Kot kaže, pa si bo že kmalu lahko pri nas pridobila status tujca s stalnim bivališčem v SFRJ, ki se od statusa državljanja SFRJ razlikuje le po tem, da izključuje volilno pravico v naši državi.

Besedovanje o tem naju je pripeljalo še do pomenka o naših odnosih s Češkoslovaško. O njih je Janka menila:

"Nekoč so bili odnosi med Slovenci in Hrvati ter Čehi in Slovaki mnogo tesnejši. Posebno v obdobju romantizma so veliko sodelovali med seboj literati. Po tem obdobju je bilo stikov vse manj in danes je Slovenija nasploh bolj obrnjena na Zahod, proti Vzhodu pa le k sosedom, medtem ko Hrvaška in Vojvodina še ohranjata odnose s Čehi in Slovaki. Verjetno tudi zato, ker znotraj njenih meja živi kar precej Slovakov.

To osiromašenje stikov se kaže pri marsičem. Eden od znakov je na primer tudi, da sem si ob prihodu v Slovenijo morala sama prevesti svoje dokumente, saj uradnega prevajalca ni bilo mogoče najti. Mož, ki se sploh veliko ukvarja s prevajanjem, je - kolikor vem - edini strokovnjak za slovaščino v Sloveniji, kljub temu pa so v njej šele v zadnjem času pokazali zanimanje zanj, in to pri ljubljanski univerzi, kjer so potrebovali nekoga, ki bi honorarno opravljal delo lektorja za slovaščino."

Ob Jankinem pripovedovanju o vsem tem sem jo vprašala, ali ni kdaj pomislila, da bi zanjo bilo boljše, če se bi odločila za svobodno, samostojno delo v svojem poklicu, in Janka mi je odgovorila:

"Pomislila sem že. Toda izbira take zaposlitve pomeni, da včasih imaš dela in denarja na pretek, včasih pa pride 'sušno' obdobje, ko nimaš ne dela in ne denarja, česar pa si pri dveh šoloobveznih otrocih ne upam 'privoščiti'. Sicer pa mož dosti prevaja in pri tem mu z veseljem pomagam, da nekako kompenziram svojo potrebo po ustvarjalnem delu."

Ko je začela govoriti o prevajanju, so se ji oči tako zaiskrile, da mi nič ni bilo treba ugibati, kaj je njena velika ljubezen. Sicer pa o njej tudi ni molčala.

"Odkar sem v Sloveniji," je priznala, "še nisem ničesar prevedla. Dopoldneve mi pobere moje redno delo, popoldneve pa tečaji, ki jih vodim, in tako za prevajanje enostavno nimam časa.

Ko sem še študirala, sem razmeroma veliko prevajala. Prevedla sem, recimo, tudi nekaj del Miška Kranjca, Deklico Delfino Kristine Brenkove in roman Pod svobodnim soncem Frana Saleškega Finžgarja. Slednje štejem tudi za svojo malo prevajalsko delovno zmago," je poudarila.

Janka ni edina priseljenka z Vzhoda v Titovem Velenju. V našem mestu živi še nekaj Čehov in Poljakov, zato je že razmišljala, da bi se med seboj povezali.

"Tudi tale pogovor naj izkoristim za poziv vsem tujim državljanom, ki živijo v Saleški dolini - ne le Čehom in Slovkom, da bi se srečevali. Interesenti so za to naj me pokličejo po telefonu 858 649 - v večernih urah, da se pogovorimo za najprimernejši način!" je še dejala, preden sva zaokrožili to najino srečanje. Verjetno ne zadnje!

Pogovarjala se je Diana Kujan

Ivan ŠKOFLEK, eden od letos upokojenih delavcev našega rudnika

Ivan se je zaposlil v RLV 14. marca 1955. Takrat mu je bilo dvaindvajset let. Letos 31. marca se je upokojil. Star je dvainpetdeset let. V globine velenjskih jam - največ v jamo Preloge - se je torej dan za dnem spuščal več kot polovico svojega dosedanjega življenja. Veliko izkušnji si je nabral v teh letih, veliko spominov ga veže na velenjski rudnik. Pravi, da se je s težkim srcem odpravil v pokoj; da ga je bilo strah brezdelja, osamljenosti, a da sedaj...

"Ni tako hudo, kot so mi pravili," mi je zaupal. "Če ima človek voljo do dela, si delo lahko poišče. Dolgčas je le lenuhom. V pokoji se kar dobro počutim. Pokojnine še sicer nisem dobil in tudi odločbe ne, koliko je bom prejemal, a upam, da mi bodo naračunali toliko, da se bo dalo živeti. Mislim, da mi toliko tudi pripada, saj sem celo življenje delal, kolikor sem mogel," je približ. Potem sva začela razpredati zgodbo o njegovi dosednji življenjski poti.

"Rodil sem se v Preški pri Vinski gori. Za takratne čase smo bili običajna družina, z veliko otrok in malo zemlje. Dve sestri in štiri brate imam. Oče je bil rudar, mati pa gospodinja. Otepali smo se revščine, zraven pa smo morali še dograjevati in popravljati hišo, da se nam ni porušila na glave. V času NOB je oče pomagal partizanom, zato so nas Nemci večkrat obiskali in zasliševali. Težki časi so to bili, zato je bilo moje otroštvo le malo radostno. Rajši se spominjam let, ko sem kot fant začel delati v velenjskem rudniku," je našel spomine na svoja najboljša leta.

Leta 1952 se je začel pri RLV učiti za strojnega ključavničarja, po odsluženju vojaščine pa se je v njem zaposlil kot nekvalificirani kopač, ker za ključavničarja še ni imel opravljenega strokovnega izpita. Naredil ga je leta 1959, potem pa je do leta 1974 opravljal dela dežurnega ključavničarja na odkopih v Jami vzhod. S teh del je bil premeščen k jamskemu transportu, kjer je do upokojitve delal pri vzdrževanju vlečnih naprav.

Od leta 1972 dalje se je Ivan vseskozi ukvarjal tudi z inovacijsko dejavnostjo. Za inovacije "pomožna veriga za vlečenje stojk", "voziček za premikanje lokov v stiskalnici", "klešče za ropanje stojk", "naprava za popravilo vlečnih naprav" in še za veliko drugih inovacij je dobil priznanja in nagrade.

"Delo v jami je bilo včasih še veliko bolj naporno, kot je sedaj. Videl sem, da se dá marsikatero delo opraviti na lažji način, hitreje, bolj varno in boljše, zato sem se lotil izboljšav. Pri vpeljavi inovacij v prakso nisem imel posebnih težav, če pa sem že naletel na katero, sta mi pomagala inženirja Mustafa Topčić in Vinko Gostenčnik. Še sedaj sem jima hvaležen za to," je poudaril in zaprosil, naj te njegove besede le zapišem.

Ivan pa ni bil le jamski ključavničar in racionalizator: vsa leta je bil tudi darovalec krvi. Do sedaj je dal kri že dvaindvajsetkrat in še jo namerava dati. "Marsikomu darovana kri reši življenje, jaz pa jo imam tako in tako preveč," se je pošalil.

Sploh je Ivan vedno pripravljen pomagati sočloveku, ki se znajde v stiski. V svojo družino, v kateri ima sinova Janka in Marjana, ki sta oba že zaposlena - v delovni organizaciji našega kombinata Sipak, je, denimo, vzel še nečakinjo, ki je ostala brez staršev. Z ženo skrbita zanjo, kakor da je njuna.

Odkar je v pokoji, se je bolj posvetil tudi delu v krajevni skupnosti Vinska gora, kjer stanuje. Skoraj vsak dan se udeleži udarniškega dela pri izgradnji telefonskega omrežja v njej. Sicer pa je bil udarnik že v mladosti, ko je bila v razmahu izgradnja Velenja z udarniškim delom. Sodeloval je pri regulaciji Pake, izgradnji stadiona in številnih drugih objektov. Če je videl, da kje delajo, pač ni mogel stati križemrok. Še sedaj je takšen.

"V največje veselje mi je, če je okrog hiše vse urejeno. Rad delam na vrtu, v vinogradu, rad skrbim za zajce, kadar pa imam čas, sem dem za šahovnico ali pa se odpravim v hribe," je smeje dejal in pristavil še: "Odkar sem upokojenec, imam toliko opravkov, da mi prostega časa kar zmanjkuje!" /Draga Lipuš/

Ana PEČNIK, letos upokojena delavka delovne skupnosti našega kombinata Družbeni standard

Vrata stanovanja v prvem nadstropju Šlandrove 8 v Titovem Velenju mi je odprl simpatičen fant temne polti in skodranih črnih las. "Ja, mami je doma," mi je odgovoril. Pozneje sem zvedela, da mu je ime Sako, da je star sedemnajst let in da mu je bilo šest tednov, ko ga je Ana Pečnik vzela k sebi, v svoj dom in mu postala mati.

Da je Ana posebna ženska, so mi povedali ljudje, ki jo poznajo. Ko pa sem z njo govorila, sem ugotovila, da ni le posebna, ampak da je čudovita ženska. Da je človek, kakršnih dandanes ni veliko. Drobčna in mala je, a v njej bije veliko srce, v katerem je ljubezni še in še. To ljubezen je nesebično razdajala celo svoje življenje in z njo še vedno osrečuje Miša in Saka pa tudi vse druge, sedaj že odrasle moške in žene, ki jih je kot otroke posvojila, vzela za rejence ali pa je nanje pazila, kadar njihovih starši niso imeli časa. Na moje vprašanje, koliko je vseh teh otrok, je rekla, da jih ni nikoli preštela, da pa jih je veliko.

Najprej je rodila svoja otroka, sinova Zvoneta in Caneta, nato pa so se zvrstili Gogo, Maki, Sako, Mišo, Suzana, Milica, Da da, Branka, Marija...

Zakaj je Ana prevzela skrb za toliko otrok, ko pa je vendarle tudi sama rodila dva sinova?

"Misliła sem, da bom z rejinami zaslužila kakšen dinar. Po drugi strani pa sem se za to odločila, ker so se mi otroci, ki so bili brez staršev, smilili," je povedala. Potem pa se je iz nje izlilo:

"Tako majhni so bili in tako prisrčni, nebogljeni, da sem jih kar naenkrat tako vzljubila, da sem jim potem razdajala vse. Prišlo je celo tako daleč, da mi ni ostalo niti toliko denarja, da bi si kupila obleko. Tudi moj mož je bil takšen. Tudi on je sebe in vse, kar sva imela, razdajal otrokom. Od časa do časa nas je obiskala socialna delavka, da je pogledala, kako se otroci počutijo. Nekoč je prišla v času dopoldanske malice. Ko je videla, kaj vse otroci jedo, je rekla, da vsega, kar jim dajem jaz, marsikdo še svojim otrokom ne da. Okregala me je, ko je opazila, da nimam kaj obleči, potem pa mi je nakazala nekaj denarja in mi naročila, da si kupim dve krili. Res sem si ju kupila, čeprav bi, če bi si upala, najrajši tudi za ta denar kupila kaj za otroke..."

Uradni viri navajajo, da se je Ana rodila leta 1925 v vasi Bu-javica na Hrvaškem.

"V resnici sem rojena decembra 1924. leta," je povedala, "a so mi na rojstni list rajši napisali januar 1925. Takšna je bila pri nas na kmetih navada, če se je otrok rodil ob koncu leta," je še dodala. Potem je povedala, da je bilo pri hiši šest otrok, pol bratov in pol sester, da je bila ona najmlajša, da so se razkropili širom po Jugoslaviji, a se pogosto obiskujejo in si, če je potrebno, med sabo tudi pomagajo. Tega so se navadili že v mladosti, kajti leta 1937 jim je umrla mati. Po njeni smrti so se preselili v Beograd. Ana, ki ji je bilo takrat dvaindvajset let, si je morala začeti sama služiti kruh. Postala je služkinja pri nekem trgovcu. "Moja prva plača je znesla tri-deset dinarjev, kar je bilo takrat ravno toliko, da sem si kupila gumijaste škornje," se je spomnila, ko sva obujali spomine na leta njenega prvega službovanja, potem pa so ji oči napolnile solze. Obe sva ostali brez besed. Žal mi je bilo, da sem ji v spomin priklicala težke trenutke, ki jih je morala preživeti v mladosti. Kot da bi brala moje misli, je prikimala: "Da, težki časi so to bili. Še več gorja pa sem se naužila v času NOB. Takrat skoraj nobena družina ni potrebovala služ-

kinje, zato sem tudi jaz ostala brez dela. Poprijela sem za vsako težako delo, da sem si le zaslužila za hrano. Po vojni sem se zaposlila pri Titovi gardi, v kuhinji. Tam sem tudi spoznala Franca, svojega moža, ki je po rodu Slovenec. Vzel me je s seboj v Slovenijo, v Celje. Nekaj let je opravljal delo hišnika v celjski gimnaziji, jaz pa sem v tem času pazila na Zvonka in Caneta. Potem smo se preselili v Piran, od tam pa po štirih letih v Velenje, kjer sem se zaposlila kot čistilka v prvem rudniškem samskem domu. A ne za dolgo, kajti kmalu sva z možem prevzela hišniško delo v športnih garderobah ob velenjskem stadionu. Osem let sva skrbela za športnike, lepo smo se razumeli, a žal je to delo postalo za naju prenaporno. Mož se je upokojil, jaz pa sem postala čistilka v Delavskem klubu. Tam me je odkril vodja samskih domov SOZD REK Anton Štajner in mi uredil zaposlitev v samskih domovih REK. Štiri leta sem čistila po samskih domovih, letos pa sem se upokojila. Rada bi še delala, a ne morem več. Postarala sem

Ana Pečnik z vnukom Sebastijanom

se in tudi zdrava nisem več, kot bi morala biti. Sedaj sem najrajši doma. Pospravljam, kuham, šivam in skrbim za Sakija in Miša. Oba sta stara sedemnajst let in vsa leta sta že pri meni. Rada ju imam. Pridna sta. Sta učenca 2. letnika srednje elektrotehniške šole - smer elektronika v Titovem Velenju. Rada se učita in ubogata me. Vesela sem, da sta z mano, kajti brez njiju bi bila preveč osamljena. Pred enim letom me je namreč zapustil mož. Odločil se je, da bova stara leta preživela vsak zase, čeprav sva poročena že skoraj štirideset let."

Ob zadnjih besedah je Ana obmolknila in njen pogled je postal otožen. "Kaj moremo, takšno je življenje. Vsak ima svoje težave," se je hitro zbrala in poskušala moreče misli pregnati s pripovedovanjem o svojih otrocih.

Sinova Zvone in Cane sta ostala v Titovem Velenju. Zvone k Ani v varstvo velikokrat pripelje svojega sina Sebastijana. Tudi na dan najinega pogovora je Ana pazila nanj. Maki je pri voljakih. Gogi živi pri svojem pravem očetu. Dada, ki jo je Ana

posvojila, se je poročila v Ljubljano. Večina "otrok" Ano redno obiskuje. "Brez otrok je stanovanje prazno, pust. Če bi bila zdrava, bi z veseljem posvojila ali vzela v rejo še kakšnega malega razgrajča," je razkrila svoje želje, potem pa so se ji oči ustavile na Sebastijanu, ki je sedel poleg naju. "Stara mama, ti preveč govoriš," jo je pokaral, kot bi ji hotel reči, saj nisi in ne boš sama - tudi jaz te imam rad.

Ana je v pokoju od marca letos. Kadar ji je zelo dolgčas, se odpravi na obisk k nekdanjim sodelavkam v samske domove. "Kmalu bom šla tja tudi takrat, ko bom lačna," se je žalostno nasmehnila, "kajti pokojnine še nisem dobila, denar, ki sem ga imela prihranjenega, pa je že skoraj pošel. Nekaj več kot milijon starih dinarjev sicer dobim vsak mesec akontacije, a to zadostuje komaj za plačilo stanovanja, elektrike, radijske in televizijske naročnine in nekaj malega hrane. Ne vem, kako si v skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja zamišljajo, da bi naj s tem kdo shajal v tej druginji? Mogoče čakajo, da bom umrla, preden bom dobila pokojnino?"

Takšna je Ana. Pove, kar misli. Nič ne ovinkari in se ne spreneveda. Vedno je bila iskrena, poštena. "Nekateri me imajo radi, nekateri pa me ne marajo," je preprosto rekla, jaz pa sem prepričana, da je slednjih zelo malo.

Draga Lipuš

Ivo S. Stropnik

JESEN ZAČUTIM

V čarobni noči se slečejo ptice,
od sramu golote molčijo
Spod kupa perja zažvižga,
se vnamejo perutnice

Zdaj je vsak ptič gol
Golota žari in se vnema
Voz zapelje
Vsak dotik naloži voz sena

To golo sušenje nalaga vse trave,
še vedno je isto čutenje v nedrih,
v plašnih dlaneh. Zvečer kupi trav
spočnejno pokojo, zadišijo travnata semena

ZELENI HLAD

Kot lipa, ki je ni več
Pod njo domač čakam sončevo smrt
Ti si torej tista ljuba smrt,
suhost trav, pokošenih v meni?
Zdaj se pozabljam učim,
nič več deček z žlico meda,

nič več fanté z žogo
onstran razbite šipe
Zdaj sem med, razbita šipa
in včasih žoga
Po prsih in orhidejah spet zahrepenim
Ministrant sem s trnom mirte

ODŠLI SO V POKOJ

Stanislav ŠAFARIČ, upokojen 31. marca
Rojen 16. julija 1932 v Vučincu pri Čakovcu, Poročen z Marijo, rojeno Novak.
Od 15. julija 1960 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot kvalificirani kovač pri vrtalcih v Jami zahod. Leta 1961 je bil premeščen v Priprave, kjer je delal do upokojitve.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji, medalje dela in priznanja za inovacijsko dejavnost.

nja za inovacijsko dejavnost.

Alojz KRICEJ, upokojen 1. aprila
Rojen 13. maja 1935 v Mali Mislinji. Poročen z Majdo, rojeno Cokan.

Od 7. marca 1966 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot kvalificirani kopač v rudniškem delu RŠC Velenje, zdaj TOZDRLV Izobraževanje, kjer je delal do upokojitve.

Opravil je tudi izpit za strelca v metanskih jamah. Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

dejo v delovni organizaciji.

Friderik ŠUMAH, upokojen 1. aprila
Rojen 2. julija 1934 v Razborju pri Slovenjem Gradcu. Poročen z Marijo, rojeno Rošer.

Od 20. septembra 1956 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot nekvalificirani kopač v Jami vzhod. Junija 1977 je bil premeščen v skupne službe rudnika, avgusta v Jamo vzhod in leta 1978 v Jamo Pesje, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1959 je opravil izpit za polkvalificiranega kopača, leta 1961 za kvalificiranega kopača in leta 1965 za strelca.

Dejaven je bil tudi v sindikatu in samoupravnih organih.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji in kipca rudarja.

Stanko ODLAZEK, upokojen 2. aprila
Rojen 21. aprila 1935 v Bistrici pri Ljubljani. Poročen s Cecilijo, rojeno Zupančič.

Od 3. septembra 1963 je neprekinjeno delal v RLV, s prekinitvijo pa od leta 1956. Leta 1963 se je zaposlil kot kvalificirani kopač v Jami vzhod. Decembra 1963 je bil premeščen v Jamo zahod, leta 1967 v tehnične službe RLV, leta 1970 v Jamo vzhod, leta 1972 v tehnični sektor skupnih služb rudnika, v letu

1973 po nekaj premeščitvah za krajši čas nazadnje v Steber 8, leta 1974 v študijski oddelek skupnih služb RLV in leta 1975 nazaj v Steber 8, sedaj Jama Pesje, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1958 je opravil izpit za polkvalificiranega kopača in leta 1960 za kvalificiranega kopača, leta 1963 je končal rudarsko tehniško šolo v Ljubljani in leta 1966 opravil še strokovni izpit za jamskega nadzornika.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Ivan OSTROVRŠNIK, upokojen 3. aprila
Rojen 31. oktobra 1934 v Šmartnem pri Slovenjem Gradcu.

Od 1. oktobra 1970 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot nekvalificirani delavec v rudniškem zunanem obratu; delu, iz katerega je nastala sedanja TOZD RLV Zunanja dejavnost, kjer je delal do upokojitve.

Slovenski pregovori

Bolje je imeti hudo letino kakor hudo sosedinjo.

Če je med dvema, je med njima; če je med tremi, je med vsemi.

Če ne moreš pomagati, vsaj ne zaviraj.

Da ima koza denar, gospa bi ji rekli.

Ivan OVČJAK, upokojen 7. aprila
Rojen 13. januarja 1934 v Topolšici. Poročen s Terezijo, rojeno Verboten.

Od 15. novembra 1971 je neprekinjeno delal v združenih organizacijah v naš kombinat. Zaposlil se je kot nekvalificirani delavec v TE Šoštanj. Leta 1974 je bil premeščen v zunanji obrat RLV in leta 1978 v Zavarovanje, kjer je delal do upokojitve.

Fanika LAH, upokojena 10. aprila
Rojena 1. decembra 1929 v Belih vodah nad Šoštanjem. Mati enega otroka; leta 1956 rojenega sina Zdenka.

Od 4. junija 1962 je neprekinjeno delala v združenih organizacijah v naš kombinat. Zaposlila se je kot nekvalificirana delavka v Delavskem klubu. Oktobra 1962 je bila premeščena v rudniški gradbeni obrat, junija 1963 v Dom rudarjev v Fijesu, oktobra 1963 v rudniški zunanji obrat in delala tako vse do maja 1967, ko je bila premeščena v Delavski klub, del sedanje delovne skupnosti Družbeni standard, v kateri je delala do upokojitve.

Nagrajena in dobitnica diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji in pohvale za udarniško delo pri povojni izgradnji.

V času NOB je na različne načine pomagala partizanom.

Franc ŠNEK, upokojen 10. aprila
Rojen 19. junija 1936 blizu Šentjurja. Poročen z Dragico, rojeno Novak.

Od 7. novembra 1961 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot nekvalificirani kopač v Jami vzhod. Leta 1962 je bil premeščen v rudniški zunanji obrat, leta 1963 nazaj v Jamo vzhod in leta 1976 v Steber 8, sedaj Jama Pesje, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1964 je opravil izpit za polkvalificiranega kopača in leta 1970 za kvalificiranega kopača.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Stanislav CIGALE, upokojen 12. aprila
Rojen 19. oktobra 1930 v Belih vodah nad Šoštanjem. Poročen z Alojzijo, rojeno Drolc.

Od 17. novembra 1953 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot nekvalificirani kopač v Jami vzhod. Leta 1972 je bil premeščen v rudniški zunanji obrat in leta 1978 v Kopalnico, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1961 je opravil izpit za polkvalificiranega kopača in leta 1964 za kvalificiranega kopača.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji in zlate značke za udarniško delo.

Anton PLAZAR, upokojen 14. aprila
Rojen 11. decembra 1936 v Budni vasi pri Sevnici. Poročen s Slavko, rojeno Lenart.

Od 15. septembra 1959 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot kvalificirani kovač v Jami vzhod. Od leta 1965 do leta 1972 je bil večkrat premeščen v Jamo zahod in nasprotno, leta 1975 pa v Jamsko mehanizacijo, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1968 je opravil izpit za jamskega montažnega in dežurnega ključničarja.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Od leta 1941 do leta 1945 je skupaj s starši bil v več taboriščih v Nemčiji.

Če se ti hudoben človek usede na sukno, mu ne reci, naj se pridvigne, ampak odreži in beži.

Drži se novega pota in starega prijatelja.

Kadar imajo otroci in norci denar, imajo kramarji dober semenj.

Ciril OVNIČEK, upokojen 18. aprila
Rojen 7. julija 1937 v Novem mestu. Poročen z Jože, rojeno Steinar.
Od 1. oktobra 1959 je neprekinjeno delal v RLV, s prekinitvijo (zaradi služenja vojaščine) pa že od leta 1954. Leta 1959 se je zaposlil kot nekvalificirani kopač v Jami zahod. Leta 1975 je bil premeščen v Jamsko mehanizacijo in transport in leta 1977 v Jamski transport, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1963 je opravil izpit za polkvalificiranega kopača in leta 1976 za kvalificiranega kopača.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Imri HAŠANI, upokojen 18. aprila

Rojen 15. aprila 1954 v Grebnu pri Uroševcu. Poročen s Hatidžo, rojeno Kurtalić.

Od 8. novembra 1975 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot nekvalificirani delavec pri jamskem transportu, kjer je delal do upokojitve.

Alojz FELICIJAN, upokojen 24. aprila

Rojen 11. aprila 1930 v Parožu pri Celju. Poročen s Katarino, rojeno Kurman.

Od 15. avgusta 1957 je neprekinjeno delal pri združenih organizacijah v naš kombinat, s prekinitvijo pa od leta 1955. Leta 1957 se je zaposlil kot nekvalificirani kopač v Jami zahod. Oktobra 1960 je bil premeščen v Klasirnico, novembra 1960 nazaj v Jamo zahod, septembra 1969 v ESO in oktobra 1969 v Jamo zahod, sedaj skupaj z Jamo vzhod Jama Preloge, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1964 je opravil izpit za polkvalificiranega kopača in leta 1980 za kvalificiranega kopača.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Avgust KOLŠEK, upokojen 24. aprila

Rojen 2. avgusta 1933 v Podvinu pri Žalcu. Poročen s Terezijo, rojeno Rihtar.

Od 19. februarja 1973 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot kvalificirani kopač v jamski gradbeni skupini, sedaj Jamske gradnje, kjer je delal do upokojitve.

Alojz VERBIČ, upokojen 29. aprila

Rojen 10. junija 1935 na Velikem vrhu pri Šmartnem ob Paki. Poročen z Matildo, rojeno Pirtovšek.

Od 20. oktobra 1953 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot nekvalificirani delavec v Klasirnici, kjer je delal do upokojitve. Leta 1978 je opravil izpit za polkvalificiranega kovinarja, leta 1979 za kvalificiranega kovinarja in leta 1981 za strojnika rudniških izvažalnih strojev.

Dejaven je bil tudi pri Rdečem križu in med godbeniki.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Stanislav FRECE, upokojen 30. aprila

Rojen 1. novembra 1931 v Laškem. Poročen z Marijo, rojeno Zalokar.

Od 15. maja 1964 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot kvalificirani kopač v rudniškem delu RŠC Velenje, sedaj RLV-Izobraževanje, kjer je delal do upokojitve.

Končal je šolo za rudarskega inštruktorja.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji, priznanja za uspešno delo pri razvoju vzgojno-izobraževalnega procesa v RŠC Velenje in reda dela s srebrnim vencem.

Udeležil se je tudi ene od udarniških delovnih akcij širšega pomena. Dejaven je bil tudi v samoupravnih organih in sindikatu.

Bogomir DOBROVNIK, upokojen 3. maja
Rojen 29. novembra 1927 v Mariboru. Poročen z Jožico, rojeno Černko.

Od 1. septembra 1974 je neprekinjeno delal v RLV, prej pa od leta 1964 v RŠC Velenje. Leta 1974 se je zaposlil kot kvalificirani električar v Jami Škale. Leta 1977 je bil premeščen v Jamsko mehanizacijo, kjer je delal do upokojitve.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Sodeloval je na dveh udarniških delovnih akcijah širšega pomena.

Milan POTOČNIK, upokojen 4. maja

Rojen 27. februarja 1930 v Logu blizu Šmarji pri Jelšah. Poročen z Marjeto, rojeno Jezernik.

Od 10. septembra 1973 je neprekinjeno delal v RLV, s prekinitvijo pa od leta 1961. Leta 1973 se je zaposlil kot strojnik drobilne postaje v Klasirnici, kjer je delal do upokojitve. Leta 1981 je opravil izpit za kvalificiranega kopača.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Sodeloval je v več udarniških delovnih akcijah širšega pomena.

Rudolf ŠARONJA, upokojen 4. maja

Rojen 3. aprila 1934 v Zamlaki pri Varaždinu. Poročen z Rozalijo, rojeno Jurkovnik.

Od 1. septembra 1956 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot nekvalificirani kopač v Jami vzhod. Leta 1973 je bil premeščen v Steber 8 in leta 1978 v Kopalnico, kjer je delal do upokojitve. Leta 1959 je opravil izpit za polkvalificiranega kopača in leta 1961 za kvalificiranega kopača.

Dejaven je bil tudi v samoupravnih organih.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Stanislav GROBELNIK, upokojen 4. maja

Rojen 19. oktobra 1937 v Bevc̄ah pri Velenju. Poročen s Terezijo, rojeno Bačovnik.

Od 15. februarja 1960 je neprekinjeno delal v RLV, s prekinitvijo pa od leta 1954. Leta 1960 se je zaposlil kot nekvalificirani kopač v Jami vzhod. Leta 1975 je bil premeščen v skupne službe rudnika, leta 1977 v Zračenje, v začetku junija 1978 v Jamo Preloge in sredi junija 1978 v Jamo Pesje, kjer je delal do upokojitve.

delal do upokojitve.

Leta 1961 je opravil izpit za polkvalificiranega kopača in leta 1963 za kvalificiranega kopača.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Anton FIJAVŽ, upokojen 5. maja

Rojen 2. junija 1933 v Vitanju.

Od 20. februarja 1957 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot nekvalificirani kopač v Jami vzhod. Leta 1973 je bil premeščen v Steber 8, sedaj Jama Pesje, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1961 je opravil izpit za polkvalificiranega kopača in leta 1964 za kvalificiranega kopača.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Udeležil se je tudi ene od udarniških delovnih akcij širšega pomena.

Jože JURKO, upokojen 5. maja

Rojen 22. marca 1936 v Plešivcu pri Velenju. Poročen z Anico, rojeno Pečnik.

Od 16. julija 1958 je neprekinjeno delal v RLV, s prekinitvijo (zaradi služenja vojaščine) pa od leta 1954. Leta 1958 se je zaposlil kot nekvalificirani kopač v Jami vzhod. Leta 1970 je bil premeščen v Jamo zahod, leta 1974 v Jamo vzhod, leta 1977 v Jamo Škale, februarja 1984 v Jamo Preloge in aprila 1984 v Izobraževanje, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1961 je opravil izpit za polkvalificiranega kopača, leta 1964 za kvalificiranega kopača in leta 1978 za strelca. Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Zelo veliko je sodeloval tudi pri udarniških delovnih akcijah.

Ivan LEDNIK, upokojen 6. maja
Rojen 16. avgusta 1937 v Lipju pri Velenju. Poročen z Moniko, rojeno Grušovnik.

Od 21. avgusta 1958 je neprekinjeno delal v RLV, s prekinitvijo (kot mnogi - zaradi služenja vojaščine) pa od leta 1956. Leta 1958 se je zaposlil kot nekvalificirani kopač v Jami vzhod. Leta 1977 je bil premeščen v Zračenje, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1961 je opravil izpit za polkvalificiranega kopača, leta 1964 za kvalificiranega kopača in leta 1971 še za polkvalificiranega žagarja.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji, medalje dela, priznanja za udarniško delo in priznanja za delo pri gasilskem društvu Bevče.

Zelo dejaven je bil tudi v samoupravnih organih.

Vinko BRAČIČ, upokojen 6. maja

Rojen 16. januarja 1930 v Strmcu pri Dobrni. Poročen z Alojzijo, rojeno Oštir.

Od 1. maja 1974 je neprekinjeno delal v RLV, s krajšimi prekinitvami pa od leta 1947. Leta 1974 se je zaposlil kot lampist v Klasirnici, kjer je delal do upokojitve.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Vladimir KRUŠNIK, upokojen 7. maja
Rojen 15. septembra 1936 v Bevčah pri Velenju. Poročen z Ivanko, rojeno Verdev.

Od 8. junija 1959 je neprekinjeno delal v RLV, s prekinitvijo pa od leta 1952. Leta 1959 se je zaposlil kot nekvalificirani kopač v Jami vzhod. Od leta 1965 do leta 1976 je bil večkrat premeščen iz Jame vzhod v Jamo zahod in nasprotno, avgusta 1976 v Steber 8, septembra tega leta v Jamo vzhod

in leta 1977 v Jamo Škale, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1960 je opravil izpit za polkvalificiranega kopača, leta 1963 za kvalificiranega kopača in leta 1972 za strelca.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Franc NARAGLAV, upokojen 10. maja

Rojen 1. januarja 1933 v Strmem rebu pri Krškem. Poročen z Ano, rojeno Vidovič.

Od 1. aprila 1960 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot kvalificirani ključavničar v Jami vzhod. Leta 1971 je bil premeščen v Jamo zahod in leta 1975 v Jamsko mehanizacijo, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1962 je opravil izpit za jamskega reševalca, leta 1963 za visokokvalificiranega ključavničarja, leta 1964 je končal delovodsko šolo in leta 1965 opravil še izpit za jamskega nadzornika strojne smeri.

Dejaven je bil tudi v samoupravnih organih in sindikatu.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in požrtvovalno delo v delovni organizaciji in dveh priznanj za požrtvovalno delo v jamski reševalni četi.

Vojno je od leta 1941 dalje skupaj s starši preživel v nemškem taborišču.

Ivan FLIS, upokojen 17. maja

Rojen 15. decembra 1931 v Jagočah pri Laškem.

Poročen z Zofijo, rojeno Švent.

Od 16. aprila 1957 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot kvalificirani strojni ključavničar pri jamski mehanizaciji in delal pri njej vse do upokojitve.

Dejaven je bil tudi v organih upravljanja.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji in reda dela s srebrnim vencem.

Jože KAMENIK, upokojen 18. maja

Rojen 7. februarja 1933 v Paki Pri Vitanju. Poročen z Mihaelo, rojeno Jeseničnik.

Od 20. februarja 1957 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot nekvalificirani kopač v Jami vzhod. Leta 1970 je bil premeščen v Jamo zahod, leta 1974 v Steber 8, junija 1979 v Jamo Preloge, decembra 1979 v Jamo Pesje in leta 1981 v Jamo Škale, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1961 je opravil izpit za polkvalificiranega kopača in leta 1971 za kvalificiranega kopača.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Drago HORVAT, upokojen 20. maja

Rojen 11. aprila 1935 v Štefancu pri Čakovcu. Poročen z Ano, rojeno Cvetkovič.

Od 21. junija 1957 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot nekvalificirani delavec v rudniškem gradbenem obratu. Novembra 1957 je bil premeščen v Jamo zahod in potem do leta 1973, ko je bil razporejen v Steber 8, večkrat v Jamo vzhod in nasprotno. Leta 1980 pa je bil premeščen v Jamo

Škale in delal v njej do upokojitve.

Leta 1960 je opravil izpit za polkvalificiranega kopača, leta 1963 za kvalificiranega kopača in leta 1974 za strelca.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Alojz UDOVČ, upokojen 22. maja

Rojen 12. septembra 1934 v Dolah pri Krškem.

Poročen z Zaliko, rojeno Pregelj.

Od 2. decembra 1955 je neprekinjeno delal v RLV, s prekinitvijo pa od leta 1951. Leta 1955 se je zaposlil kot kvalificirani kopač v Jami vzhod. Od leta 1969 do leta 1976 je bil večkrat premeščen iz Jame vzhod v Jamo zahod in nasprotno, leta 1980 pa v Jamo Pesje in leta 1981 v Jamo Škale, kjer

je delal do upokojitve.

Leta 1965 je najprej opravil izpit za visoko kvalificiranega jamskega delavca in potem še za jamskega nadzornika rudarske stroke.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Štefan HALOŽAN, upokojen 25. maja

Rojen 30. julija 1929 v Šmarju pri Jelšah. Poročen z Ano, rojeno Pukl.

Od 24. junija 1966 je neprekinjeno delal v RLV, s prekinitvijo pa od leta 1954. Leta 1966 se je zaposlil kot kvalificirani kopač v Jami vzhod. Leta 1975 je bil premeščen v Jamo Škale, leta 1976 v Jamo vzhod, leta 1980 v Jamo Pesje in leta 1981 v Jamo Škale, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1966 je končal rudarsko nadzorniško šolo in leta 1969 opravil še izpit za jamskega nadzornika rudarske stroke.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Bil je dejaven tudi v samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah.

Udeležil se je tudi dveh udarniških delovnih akcij širšega pomena.

Marjan PUNGARTNIK, upokojen 31. maja

Rojen 3. septembra 1937 v Slovenjem Gradcu. Poročen z Jožico, rojeno Hudovernik.

Od 21. junija 1965 je neprekinjeno delal v RLV, s prekinitvijo pa od leta 1957. Leta 1965 se je zaposlil kot kvalificirani kopač v rudniškem delu RŠC Velenje, sedaj TOZD RLV Izobraževanje, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1969 je končal šolo za rudarske inštruktorje.

Bil je dejaven tudi v samoupravnih organih.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji, reda dela s srebrnim vencem, posebnega priznanja za vestno delo in priznanja za uspešno dolgoletno sodelovanje in zasluge pri vsestranskem razvoju sedaj že bivše delovne organizacije RŠC Velenje.

ŠPORT, REKREACIJA IN ŠE KAJ

Letošnjega srečanja slovenskih in kvarnerskih turističnih in gostinskih delavcev so se udeležili tudi delavci iz naše delovne skupnosti "Družbeni standard"

Že nekaj let zapored se vsako leto srečajo turistični in gostinski delavci iz hotelskih OZD "Gorenjka" v Kranjski gori, "Jadranka" v Malem Lošnju in "Rabac" v Rabcu. Letos so se tega srečanja prvič udeležili tudi predstavniki delovne skupnosti našega kombinata Družbeni standard. Srečanje je potekalo od 9. do 12. maja v Malem Lošnju na otoku Lošinj, kajti otoka Lošinj in Cres slavita letos stoletnico turizma. Prihodnje leto bodo srečanje organizirali Gorenjci, nato Rabčani, leta 1988 pa naj bi bilo v našem mestu.

Program letošnjega srečanja je bil zelo pester. Prvi dan so se udeleženci pomerili v malem nogometu, kegljanju, streljanju, šahu, namiznem tenisu in metanju pikada. Naši tekmovalci niso bili med najboljšimi, so pa kolikor toliko "držali korak" z drugimi. Do prihodnjega srečanja se bodo torej morali nekoliko izpopolniti v športnih veščinah in okrepiti svojo kondicijo zanje. Do srečanja v Titovem Velenju bo vsekakor treba tudi - rok je že davno potekel - obnoviti kegljišče v obratu družbene prehrane našega kombinata!

Veliko več znanja in spretnosti so tekmovalci iz našega kombinata pokazali drugi in tretji dan srečanja, ko so bila na vrsti tekmovalna v pripravljanju koktajlov - to je mešanih pijač - pa pripravljanju slaščic in drugih posebnih jedi, kompletnih obedov in pripravi pogrinj kov. En izdelek je bil lepši od drugega, en koktajl boljši od drugega koktajla. Tudi pogrinjki so bili prava paša za oči. Naša "rudarska miza" je bila delo Franca Lončariča, Cirila Jezernika in Darinke Hojnik. Lepo so jo uredili, a je bila razglašena šele za tretjo najlepšo.

V naši ekipi ni bilo žensk, ki bi tekmovali v pospravljanju sob, druge ekipe pa so se pomerile tudi v tej spretnosti. Sobe so uredile tako, da bi lahko v njih opravili tudi kakšen manjši kirurški poseg. Vse je bilo kakor iz škatlice.

Ko smo odhajali v Mali Lošinj, ni nihče pričakoval, da bi lahko "posegli" po kakšnem prvem mestu, a vendar se je naša ekipa vrnila med zmagovalce. V zelo močni konkurenci so Štefan Pintarič, Zlatka Lamot in Rado Gavez odlično pripravili obed, ki je vseboval gobovo juho, rudarsko nabadalo, domače rezance, zeleno solato in omleto "jezero" - tako imenovano po naši restavraciji Jezero. Vse to pa je serviral Ciril Jezernik. Kasneje smo zvedeli, da so se člani naše ekipe izkazali s svojimi izdelki in strežbo tako dobro, da bi lahko takoj dobili zaposlitev v katerem izmed hotelov, ki so sodelovali pri pripravi tega srečanja.

Delavci naše delovne skupnosti Družbeni standard so s sodelovanjem na tem srečanju naredili velik korak naprej. Pokazali so, kaj vse znaajo. Stroški udeležbe na srečanju so res bili precej veliki. A delavci Družbenega standarda so si zaslužili, da so na njem sodelovali, saj veliko dni, ko delavci drugih OZD našega kombinata počivamo ali se zabavamo, delajo.

Po podelitvi priznanj in ogledu razstave pripravljenih jedi in pijač je prišel k meni starejši možakar, ki je bil za gostinstvo in turizem očitno strokovnjak. Zanimalo ga je, zakaj se je naša delovna skupnost Družbeni standard odločila za sodelovanje na tem srečanju. Pojasnil sem mu, da delavci te naše delovne skupnosti ne skrbijo samo za malice večine delavcev v naši sestavljeni organizaciji, temveč organizirajo tudi zimska in poletna družinska letovanja za delavce vseh OZD našega kombinata, skrbijo za naša počitniška domova v Fijesu in Crikvenici, poleg tega pa gospodarijo še z dvema našima reprezentančnima gostinsko-turističnima obratoma - z restavracijo Jezero in Vilo Široko. Povedal sem mu tudi, da imamo v Titovem Velenju zaradi odkopavanja premoža ugrezninsko jezero, ki bo čez kakšnih dvajset

Naši tekmovalci pri športu niso bili med najboljšimi, so pa kolikor toliko "držali korak" z drugimi!

let zaradi nadaljnega izkoriščanja zalog premoga približno tako veliko, kot je sedaj Blejsko jezero. Torej bo tudi pri naš možen turizem, povezan z vodo.

Organizacije, združene v naš kombinat, - posebno RLV -, na marsikaterem področju v naši dolini "orjejo ledino". Zgradile so prvi gostinsko-turistični center z restavracijo, igrišči in parkom poleg in turističnim jezerom pa hotel v našem rudarskem mestu ob Paki in samske domove, športne objekte, nič kolikokrat popeljale svoje in druge delavce na letovanje na morje, v hribe, v tujino, prispevale k razvijanju delavskega likovnega ustvarjanja pa delavske športno-rekreativne dejavnosti. Prav bi seveda bilo, da bi se našemu kombinatu v prizadevanjih za razvoj naše doline - tudi turizma - pridružil še kdo. Zlasti zato, ker bodo čez nekaj desetletij pri nas izčrpane podzemne zaloge premoga in bo do takrat treba pošteno razviti nadomestne gospodarske dejavnosti. In ena od teh bi lahko bil tudi turizem!

Pri pripravljanju koktajlov, kompletnih obedov in pogrinjkov pa so se dobro odrezali...

Še mala portreta dveh udeležencev srečanja iz našega kombinata

Mladen JURKOVIĆ,
zaposlen pri vzdrževanju
osnovnih sredstev v
delovni skupnosti
Družbeni standard

Mladen skrbi za vzdrževanje opreme v samskih domovih našega kombinata in vzdrževanje naših počitniških prikolic, ki jih imamo vseh kar 88. Vsako jesen mora poskrbeti za generalno popravilo prikolic, saj jih letovalci kar precej poškodujejo. Pred začetkom poletne, glavne turistične sezone mora pregledati pri prikolicah električne priključke in gasilne naprave, namestiti vanje jeklenke s plinom in pred njimi postaviti baldahine, v času letovanja pa sproti izvesti kup drobnih popravil pri njih.

"Letovalci bi morali bolj paziti na prikolice," je dejal Mladen. "Izme ne pri njih pa bi se morale menjavati 'v živo', ne pa, da dopustniki zapustijo prikolico prej, preden pridejo drugi. V vsaki prikolicji je sicer zvezek, v katerega naj bi letovalci vpisovali okvare in poškodbe pri njej, a tega vsi ne storijo. Zato pa je marsikdo ogorčen, ko ugotovi, da so ljudje, ki so v prikolicah bivali pred njim, za seboj pustili razdejanje. Res pa je, da se najdejo tudi letovalci, ki prikolic ne poškodujejo, in celo letovalci, ki okvare pri njih sami popravijo.

Popravilo prikolic je zelo drago. Rezervni deli zanje so se od lani podražili skoraj za 350 odstotkov, poleg tega pa jih za starejše tipe prikolic piti ni mogoče dobiti," je še potožil, nato pa pridal:

"Vsem, ki bodo letos letovali v naših prikolicah, želim veliko lepih, sončnih dopustniških dni, ne previsoke cene in srečno vožnjo na dopust in potem nazaj domov!"

Zlatka LAMOT,
kuharica v delovni
skupnosti Družbeni
standard

Ko se je Zlatka šolala na triletni gostinski šoli in potem še na dveletni višji šoli za hotelske delavce, je bila študentka Družbenega standarda. Sedaj je v tej naši delovni skupnosti kuharica. V letošnji glavni turistični sezonibo že četrto leto zapored glavna kuharica v našem počitniškem domu v Fijesu. Letos bo v Fijesu vse do oktobra in rada bi, da bi bila to njena zadnja sezona na terenu.

S hrano, ki jo pripravi, so gostje bojdja zadovoljni. "Nihče še ni zaradi nje shujšal," je rekla in ob tem omenila še, da je dokaj zadovoljna z založenostjo tamkajšnje tržnice in z domačinom, ki jim dobavlja zelenjavo.

Za sklep najinega klepeta je Zlatka povedala, da naj bi letos med prvimi gosti v našem počitniškem domu v Fijesu bila prva skupina naših rudarjev, upravičencev do brezplačnega aktivnega oddiha. Vendar s tem ni bilo nič - tudi letošnji brezplačen aktivni oddih za delavce iz našega rudnika so potem morali v celoti prestaviti na jesen.

Pripravil Lojze Ojsteršek

PRODAM odlično ohranjen avto PZ-126, letnik '81, prevoženih 14 000 kilometrov. Podrobnejše informacije dobite pri Jožici Končan, Efenkova 39, Titovo Velenje, telefon 853 152 - najbolj zanesljivo v petkih popoldne.

Rudarji nočne izmene v TOZD RLV Jama Preloge v prvem celem junijskem delovnem tednu so odigrali tradicionalni turnir v malem nogometu

V sredo, 5. junija, so se ob sedmi uri zjutraj na igrišču ob velenjskem stadionu zbrali rudarji iz jame Preloge, ki so v tednu od 3. do 8. junija delali v nočni izmeni. Čeprav so imeli za seboj naporno noč pod zemljo, se jim to na obrazih ni poznalo. Živahni so bili, pripravljani za šalo in, seveda, na to, da se pomerijo v tradicionalnem brčanju žoge pred svojim stanovskim praznikom - 3. julijem.

Turnir je - kot vsako leto - organizirala sindikalna komisija za šport in rekreacijo temeljne organizacije Jama Preloge. Organizirala ga je za vsako delovno tretjino, izmeno posebej, in sicer za vsako v junijskem tednu, ko je delala v nočni izmeni.

Turnirja, o katerem teče beseda, se je udeležilo 76 delavcev. Stavili so 6 ekip: dowty 2/II, dowty/kota -5, dowty 2/B, dowty 2/III, vzdrževanje in hemscheidt/kota -5.

Vsaka tekma je trajala dvakrat po šest minut, potem pa je bilo na vrsti streljanje prostih strelcov. Streljali so lahko tudi gledalci, seveda vsak le za sodelavce s svojega delovnega področja. Zmaga je pripadla ekipi, ki je dala največ golov. To je bila ekipa vzdrževanja, za njo pa so se po tekmovalni uspešnosti zvrstile ekipe dowty 2/B, dowty 2/III, hemscheidt/kota -5, dowty 2/II in dowty/kota -5.

Sicer pa poudarek turnirja ni bil na tekmovalni uspešnosti, ampak na razvedrilo, rekreaciji, množičnosti. Takole je o tem spregovorilo nekaj udeležencev turnirja!

Štefan ŠTRUCL,
vodja čela dowty 2/II:

"Deset let že delam pri RLV in vedno se takšnih športnih srečanj rad udeležim. Treba bi jih bilo organizirati večkrat, saj se na njih sodelavci bolj spoznajo med seboj in se skupaj razvedrimo. Čeprav sem celo noč delal, nisem tako utrujen, da se takšnega turnirja, kot je današnji, ne bi mogel udeležiti."

Viktor BANOVIĆ,
že deset let zaposlen
kot kopač v jami Preloge:

"Danes sem tukaj bolj kot gledalec in bodrilc svojih sodelavcev, mogoče pa bom s prostim strelom tudi jaz 'zabil' kakšen gol. Takšni turnirji so zelo prijetni, vsem so všeč. Radi se jih udeležujemo in nič nas ne moti, da je za nami osem ur nočnega dela v jami."

Peter BUKOVEC,
kopač na dowty 2/B:

"Zelo mi je všeč, da je naš sindikat tudi letos organiziral turnir v malem nogometu. Kar precej se nas je zbralo na tem igrišču, a bilo bi nas lahko še več, če ne bi bili nekateri preveč leni in zaspani. Jaz tudi po nočnem delu nisem utrujen. Rad delam v jami, zadovoljen pa sem najbolj, če ni zruškov." /Draga Lipuš/

Deseto - jubilejno nogometno srečanje "svinčnikarjev" in "šraufencigerjev" TOZD ESO Elektro obrati

Bilo je pred desetimi leti, ko se je delavcema ESO Viliju Podojsteršku in Karlu Zlodeju v predniku današnjega Rudarskega hrama v Titovo Velenju utrnula ideja za prirejanje vsakoletnih nogometnih spopadov med predstavniki tabora delavcev pri elektro delih v ESO, ki dan na dan med delom ne vihtijo velikokaj več kot svinčnike, in predstavniki delavcev pri elektro delih v ESO, ki si služijo kruh pretežno s "šraufencigerji". Od kod sta dobila inspiracijo za to idejo, lahko trikrat izgibate in enkrat trdite tudi, da po vsej verjetnosti iz popite cele kolone vrčkov piva.

Vendar to je že zgodovina, zanjo pa vemo, da se navadno povsod vedno znova napiše, ko se menja režim. In v ESO se je menjal. Saj od takrat je zaradi prelevitve v delovno organizacijo dobil "delavski razred" v njem še eno "režimsko kapo" - na ravni delovne organizacije.

Zbrali so se v sredo, 5. junija.

Štefan ŠTRUCL

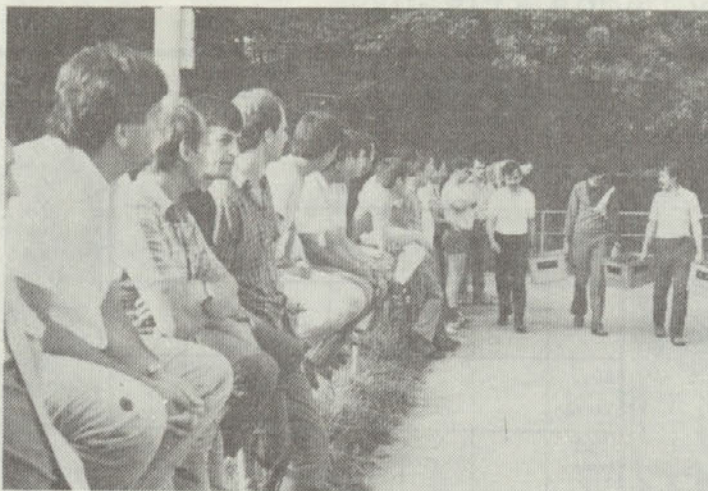
Viktor BANOVIC

Peter BUKOVEC

Sicer pa poudarek ni bil na...

Poudarek je bil na razvedrilu...

Mimogrede: to kapo nekateri neposredno fizični "produktivneži" v ESO imenujejo še "malí okraj", medtem ko analogno kapo na ravni naše sestavljene organizacije obmetavajo z vzdevkom "okraj" - dalj pa dandanes, "v razmerah za neposredno demokracijo znotraj našega političnega sistema socialističnega samoupravljanja", glas "delavskega razreda" tako več ne seže, oziroma je glas vpijočega (zaman) vladam od občinske naprej...

Oprostite! Zašel sem v pisanje zaniknega pamfleta, namesto da bi povedal: tudi tokrat - tekma je bila v petek popoldne, 14. junija, na pomožnem igrišču NK Rudar ob bivšem, ki že spet postaja sedanje turistično jezero v Titovem Velenju - so zmagali, z rezultatom kar 5 : 2, "šraufencigerji".

Naj ta "tudi tokrat" še malo pojasnim!

Samo lani so v tem derbiju zmagali "svinčnikarji", drugače pa vedno "šraufencigerji". Pa ne zato, ker pri nas že tako in tako (še vedno) prevladuje "šraufenindustrija" ali ker bi bili "šraufencigerji" na splošno bolj spočiti, temveč zato, ker se res bolj obnesejo pri nožnem streljanju z žogo na vrata in podiranju svojih nasprotnikov pri tem početju.

Zaradi tega spektakla jih je potem bilo nekaj tudi za vedno pospravljenih, in sicer pečeni piščancev (ali kur) in še pečeni kosi kadavrov neke druge živalske vrste so se ponujali na pladnjih, nad katere se je sklanjal - domala cel kolektiv temeljne organizacije ESO Elektro obrati. Tudi njegova vodja. Pa še jaz.

Z "malega okraja" pri vsem tem ni bilo nikogar, kar je še dodaten dokaz o obstajanju še ene režimske kape v današnjem ESO in relativno male povezanosti te kape z njeno bazo, kadar se spravi k "zadovoljevanju svojih osnovnih eksistenčnih potreb".

Ni pa to bila le pojedina iz opisanega vzroka, zakaj med njo so si njeni udeleženci ostrega očesa in mirne roke vzeli še toliko časa, da so se pomerili v metanju pikada, igranju dvojic z obročki in palico ter v streljanju z zračno puško.

V bistvu pa je bilo to srečanje tudi pravi simpozij, saj so udeleženci med njim ob jedaci in pijači tudi pridno "strokovno-znanstveno" razpravljali.

/rb/

"Svinčnikarji" in "šraufencigerji" skupaj po svojem desetem, jubilejnim derbiju...

Publika čaka!

Derbi je končan - jubilejni pokal je v pravih rokah.

Udeleženci srečanja pri proščenju.

Za razvedrilo še metanje pikada!

Posnetek za spomin na srečanje.

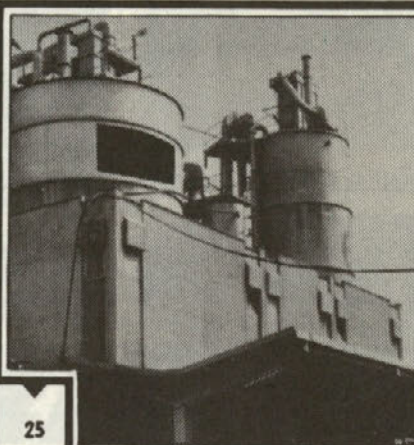

Ena in eden z ostrim očesom in mirno roko

Pred jurišem na eno od dveh podeljenih posebnih trofejev ob koncu srečanja!

Tretjejulijska nagradna križanka

		Sasjavi in narisal: LoM		VELIKO KANADSKO MESTO	KRALJ ZAHOD. GOTOV (370-440)	MOŠKO IME (Cirilov brat)	ZDRUŽENJE ZVEZA DRŽAV	LESKE = TANJE	IZRAEL. PRISTA. NIŠČE						
3.										25					
Rihard Jakopič	Simon Gregorčič	NAELEKTR. PELEC SNOVI	DEL HAR = MONIKE KRATICA IZ ABR. NAVT. Mare Bravi in Zmajski			Miha Pintar	SLAVNOSTNE DVORANE ITALIJ. SPOLNIK		ŽENSKO IME	SREDNJE- PALMAT. OTOK	LEGALNO GLASILO KPS V LETIH 1961-64	KU - KLUX - KLAN	VRSTA IGRE NA KARTE	SULTANOV URADNI RAGLAS	
POKRATINA NA JUGU FINSKE					MINIMALNI UČINKI										
MESTO V VIZOBNI BOLGARIJI					IZDELO = VALEC PLASTENK										
TADPRSTI LENIVEC		NIŠ GLAVNO MESTO GANE								LUTECIJ	VRSTA RJA- VE BARVE PREBIVALCI EDMONTONA				
UNIČEVAL- KA ŽELEZA			DIVJA VRSTA LAME	NEMSKI PEŠNIK IN PISATELJ Wilhelm...									Oskar Danon (LETUVIŠČE PRI OPATIJI)		
VZDEVEK ČLANA SDK - ja															
ŽENSKO IME															
LETUVIŠČE OB ČRNEM MORJU														Mednar. Olimpijski Komite	
PRIŠTINA		ZAČETNI ČRKI ABECEDA RIMSKI ATRANS												IZLOČITVA OSAMITEV	
RUTICE					MAVER = MOHAME- DANEC NA CEJLONU IN INDIJI	VOJSKA VOJAŠ = TVO	RTIČ = MALI RT	KUHINJ = SKA ZAČIMBA	ELEKTR. MORSKA RIBA					OČKA PREMETHLO OGREJENJA = LEC	
POLJSKA MEJNA REKA			RIMSKI BOG VOJNE Pavel Galia						UBTNI VI- SOKOLOSKI IZPIT Rud. Sred. Gala						
PVI DEL ME NA MNOGIH BRAZILSKIH MEST (Opat. ...)				NAJLEPŠI TURISTIČNI KRAJ V SLOVENSKE PRIMORJU											
Ljudska Rajpubl. Jaman				KRAJ V SPOJNI Sov. dolini BRKATI OREL											
GRŠKI PO- VELJNIK PRED TROJO				RAČUN Cankar. Založba				NEVENEČA SOGLASNICA ŠUMNIKA LIVNO			ZABAVLJICA POSMEŠ = NICA SARAJEVO				
SPLET LEPIH CVETIC					KOŠ CELOTE				ŽIDOVSKA MENIŠKA SKUPNOST					ARABSKI ŽREBEC	
SPREDNJA STRAN NOVCA					GORSKE REŠEVAL- SANI									MESTO V SIERRA LEONE	

SLOVARČEK ZA POMOČ PRI REŠEVANJU • ANAPA - črnomoško pristanišče in letovišče v Sovjetski zvezi • BO - zahodnoafriško mesto, v državi Sierra Leone • DLGOPOL - vzhodnobolgarsko mesto, pod Kodža Balkanom • MONTREAL - pomembno trgovsko in industrijsko mesto v Kanadi, z 1 200 000 prebivalcev, na rečnem otoku sv. Lovrenca • MOOR - Maver, mohamedanec na Cejlonu in v južni Indiji • ODRA - poljska reka, mejna reka med Poljsko in NDR • OLENEK - sibirski reka, dolga 2 162 kilometrov, desni pritok Lene • RAABE, Vilhelm, 1831-1910, nemški pesnik in pisatelj realist • UUSSIMA - pokrajina na skrajnem jugu Finske

Rešitve s svojim točnim poštnim naslovom pošljite v uredništvo Rudarja - Informatorja do 20. julija. Izmed pravih rešitev bomo tri izžrebali in njihove avtorje nagradili s knjigami in vrednosti 750, 450 in 300 dinarjev. /Uredniški odbor/

Srečno!

Prijetno praznovanje!